

Värmlands Anor

2011:4

December 2011

Medlemstidning för Värmlands Släktforskarförening

Årgång 28

Rönningen var en av gårdarna i hemmanet Knöstad, Kila socken. Ägare 1878-1917 var August Johannessson (f. 1847 i S Ed, Kila) med sin hustru Carolina Johannesdotter (f. 1854 i N Borgvik, Borgvik). Paret hade fem barn. Två söner dog i ett-årsåldern.

På bilden ser vi döttrarna Adele (f. 1884), Viktoria (f. 1882) och Greta (f. 1888).

Foto: Karl E. Rud, Knöstad, Kila.

VärmlandsAnor

Författarna ansvarar för riktigheten i artiklar. Citera gärna VärmlandsAnor, men glöm inte att ange källa! Eftertryck av texter endast med författarens tillåtelse. Redaktionen förbehåller sig rätt att redigera insända bidrag.

ISSN 1400-1047

Upplaga 1500 ex, 4 ggr/år

Ansvarig utgivare
Hans Olsson, Forshaga

Redaktör
Åke Hörnqvist, Lagmansvägen 10, 663 41 Hammarö
Tel 054-52 54 43 ake.hornqvist@hammaro.st

Layout
Olle Andersson, Karlstad

Tryck
Tryckeri AB Knappen, Karlstad

Föreningsfakta

Föreningen bildades 1983 och har till ändamål att stödja och stimulera intresset för släkt- och hembygdsforskning i Värmland och förena dem som delar detta intresse.

Föreningens adress
c/o Hans Olsson, Virvelgatan 77, 667 34 Forshaga

Organisationsnummer 873201-6897

Medlemsfrågor
Kontakta Jens-Åke Nilsson: jenske.nilsson@telia.com

Medlemsavgift
Medlemsavgiften är 150 kr för ordinarie medlem och 50 kr för familjemedlem (2011) till svenskt postgiro **46 96 60-5**.
Medlemmar i Norge betalar 140 norska kronor + porto 50 norska kronor till norskt postgiro **7877.08.16652**

Hemsida
www.varmlandsrotter.se

Föreningens styrelse

Ordförande Hans Olsson,
Virvelgatan 77, 667 34 Forshaga. Tel. 054-87 29 93

Sekreterare Gunnar Jonsson,
Älvhagsg. 25, 661 40 Säffle. Tel. 0533-105 59

Kassör och vice ordförande Jens-Åke Nilsson,
Strandvägen 13D, 652 17 Karlstad. Tel. 054-56 47 83

Ledamöter:
Gunnar Allenmark,
Hälltorpsvägen 25, 663 34 Hammarö. Tel. 054-51 91 28

Majlis Andersson,
Orkanvinden 9D 1tr, 681 38 Kristinehamn.
Tel. 0550-166 08

Margareta Eder,
Bybackagatan 7, 654 69 Karlstad. Tel. 054-83 33 11

Kurt Eriksson,
Falkstigen 5, 681 32 Kristinehamn. Tel. 0550-175 29

Anneli Johannesson,
Snoavägen 4, 663 34 Hammarö. Tel. 054-52 13 86

Thore Jansson,
Västra Ingersby 101, 686 94 Rottneros. Tel. 0565-602 23

INNEHÅLL

3 Fastighetsforskning
Petra Berglund

6 Bibeln i rätta händer.
Åke Hörnqvist

8 Hulda Flood
Marianne Swedmark

9 Att skriva personnotiser
Anneli Johannesson

10 Svensknorska släktforskarmötet i Karlstad
Lars-Gunnar Sander

12 Ljus över Värmland. Recension

13 Gravstensinventeringen

15 Kartforskning. Recension

16 Nya medlemmar

17 Karlanda socken. Recension

18 Föreningens verksamhetsinriktning

19 Ordföranden har ordet

20 Program 2012

22 Ur andra medlemsblad

24 Antavla 166

26 Antavla 167

Redaktörens ruta

Så här års är det många kunder hos våra bokhandlare, för boken är ju en populär julklapp. Vi får hoppas att en och annan hembygdsbok också hamnar i tomtens säck. I det här numret av VärmlandsAnor kan du läsa fyra recensioner av nya böcker i facket värmländsk lokalhistoria.

Eftersom jag inte har mina rötter i Värmland, kan jag ibland tillåta mig ett utifrånperspektiv och i det här sammanhanget måste jag gratulera värmlänningarna till en fantastiskt rikhaltig produktion av böcker i ämnet lokalhistoria.

Vår förträfflige webbredaktör har ambitionen att fånga upp alla dessa böcker och notera dem på vår hemsida under fliken "Om Värmland". Varför inte gå in där och kolla. Du kanske hittar något intressant uppslag till läsning under de stundande helgerna.

Manusstopp för 2012:1 är 1 februari

Fastighetsforskning

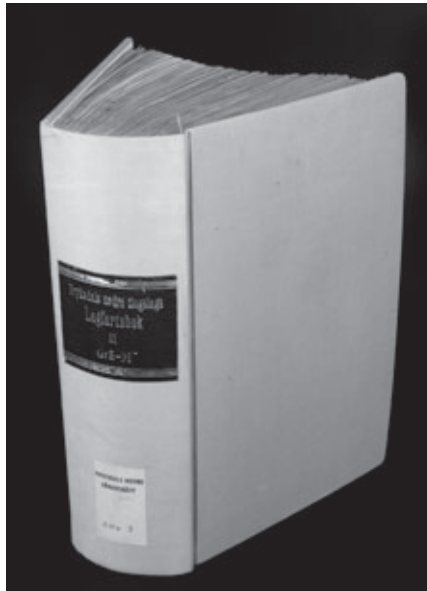
Av Petra Berglund

Att fastighetsforska innebär oftast ett omfattande projekt då ett djupt grävande i många olika källor och arkiv krävs för att få fram den samlade historien om en fastighet. Historien om en fastighet kan t.ex. innefatta uppgifter om fastighetens ägare samt information om vilka människor som har bott där. För att få fram dessa uppgifter måste dock flera olika källor kombineras. I denna artikel beskrivs främst de källor där man söker information om vilka som ägt en fastighet samt hur man går tillväga när man söker fram informationen.

Uppgifter om fastighetens ägare söker man främst i de rättsliga arkiven (häradsrätter på landet och rådhusrätter i städerna). Här får man den samlade bilden om de som i juridisk mening har ägt fastigheten. Innan man börjar sitt grävande i arkiven är det dock en fördel om man skaffar sig kunskap om de lagar och förordningar som gällde för den tid man forskar kring - på så sätt blir det lättare att förstå det historiska sammanhanget.

Historisk bakgrund

I 1734 års lag infördes i Jordabalken regler om fastighetsöverlåtelse - regler om hur köpet skulle gå till. Fram till 1875 så skulle köparen i rätten visa upp köpehandlingen. Därefter skulle försäljningen offentliggöras på tre på varandra följande ting - det första, andra och tredje uppbudet. Häradsrätten/Rådhusrätten utfärdade sedan fastebrevet (äldre benämning på lagfart) inom ett år efter det tredje uppbudet - dock under förutsättning att ingen infört klander mot köpet. Klander kunde t.ex. införas på grund av börsrätt. Dessa regler gällde fram till år 1800 då den s.k. klandertiden

*Lagfartsbok 1875-1932, ingår i Fryksdals nedre tingslags häradsrätts arkiv (volym C III a: 2), Värmlandsarkiv.
Foto: Börje Holmén, Värmlandsarkiv, 2011*

minskades, så att fastebrev kunde utfärdas på tinget närmast efter det tredje uppbudet. För att vara säker på att fastighetsköpet har genomförts i juridisk mening bör man således söka reda på de tre uppbudet och det fastebrev som därefter lagfäster köpet. Det händer nämligen ibland att klander har införts mot köpet och då blir lagfarten i anstånd tills klandret har retts ut.

År 1806 infördes en ny regel som innebar att säljaren vid fastighetsförsäljning med någon form av dokument, t.ex. fastebrev, gåvobrev, köpebrev, skulle ange hur och när man har kommit över fastigheten - och detta skulle noteras i första uppbudet och köpebrevet.

Om en fastighet överlämnades i arv behövdes dock inte lagfart sökas. Och denna regel gällde fram till 1876. Så har en fastighet gått i arv innebär det ofta att det inte går att finna några handlingar om fastigheten i de rättsliga arkiven.

Uppbudet och fastebreven infördes från början i själva domboken bland övriga mål och ärenden. Så småningom har de dock samlats under särskilda rubriker i domböckerna och därefter (från ca 1800-talets början) bildar de egna volymer i domstolsarkiven - de ligger då som regel under serie A II som benämns "uppbuds- och lagfartsprotokoll".

Uppbuds- och lagfartsprotokollen är kronologiskt förda inom varje härad - uppställda årsvis och/eller tingsvis. Av protokollen framgår köparens och säljarens namn, egendomens namn och omfattning samt köpesumman. Från 1806 skulle även säljaren med dokument ange hur och när man har kommit över fastigheten. Köpebrevet, gåvobrevet eller testamentet är oftast (för Värmlands del) inskrivet direkt i protokollet. Men ibland ligger de som bilagor till protokollen eller ingår i serien "inneslående handlingar". Detta kan dock variera mellan olika häradsrätter och mellan olika tidsperioder.

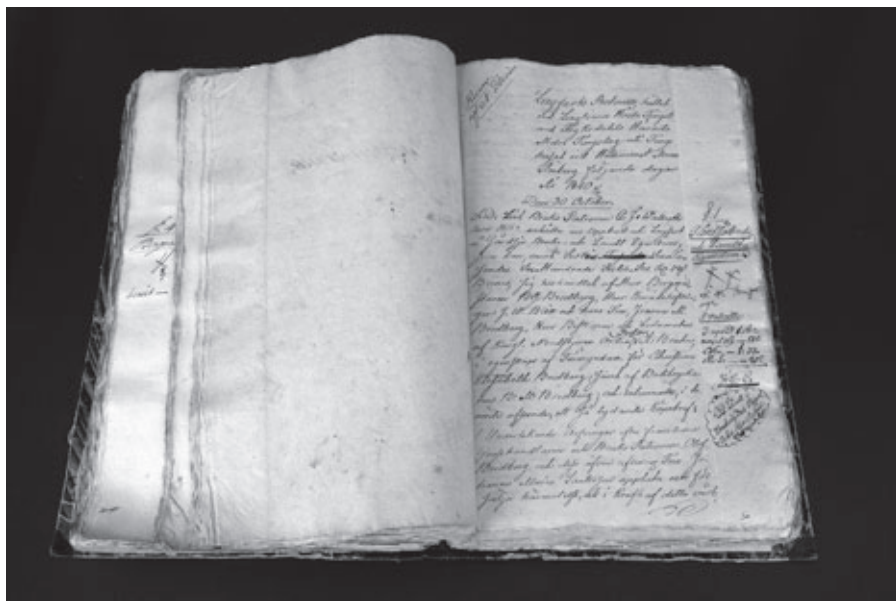
Källor

Lagfarter och inteckningar går idag oftast under benämningen "inskrivningshandlingar" - där en inskrivning har betydelsen "registrering av förhållanden av fastigheter". Inskrivningshandlingarna från de rättsliga arkiven (domstolsarkiven) förvaras på Landsarkiven fram till och med 1932 - dock med vissa undantag. För vissa domstolar kan det finnas handlingar längre fram i tiden och för uppgifter om dessa undantag hänvisas till aktuellt Landsarkiv.

För senare år gäller följande:

Handlingar registrerade t.o.m. maj 2008 återfinns på Inskrivningsmyndigheten

Exempel på ett "Lagfartsprotokoll hållet vid Lagtima Höstetinget med Fryksdals härads nedre tingslag 1840". Ingår i Fryksdals nedre tingslags häradsrätts arkiv (volym A II a: 149), Värmlandsarkiv.

Foto: Börje Holmén, Värmlandsarkiv, 2011.

dighetens arkiv (IM-arkivet) på landsarkivet i Härnösand.

Handlingar registrerade fr.o.m. 1 juni 2009 återfinns på Lantmäteriet, Division Inskrivning.

Värmlandsarkiv förvarar inskrivningshandlingar fram till 1932 med följande undantag:

För *Filipstads* inskrivningsdomares arkiv finns handlingar fram till 1968

För *Karlstads* inskrivningsdomares arkiv finns handlingar fram till 1935

För *Kristinehamns* inskrivningsdomares arkiv finns handlingar fram till 1966

För *Älvdals nedre* tingslags häradsrätts arkiv finns handlingar fram till 1948

För *Älvdals övre* tingslags häradsrätts arkiv finns handlingar fram till 1948

Alfabetiska register över fastighetsförsäljningarna finns först från 1875 då lagfartsböckerna infördes – och dessa fungerar då som sökingångar till uppbuds- och lagfartsprotokollen.

Böckerna omfattar tiden ca 1875-

1932 och de fungerar som ett slags register över de förändringar som gjordes på varje fastighet med utgångspunkt från hur förhållandena var 1875. Från 1933 gjordes anteckningar om lagfarter i de s.k. fastighetsböckerna.

Lagfartsböckerna överfördes i regel från de domstolar de skapades i, till de nybildade Inskrivningsdomarna 1933 och därefter har de hamnat på IM-arkivet på landsarkivet i Härnösand.

Men undantag finns även här och för Värmlandsarkiv gäller följande undantag:

Värmlandsarkiv förvarar lagfartsböckerna från följande domstolar: *Fryksdals nedre* tingslags häradsrätt *Fryksdals övre* tingslags häradsrätt *Kristinehamns* Inskrivningsdomare

När man ska söka fram uppgifter kring en fastighets ägoförhållande över tid bör man börja sin kartläggning i nutid och sedan söka sig bakåt i tiden.

Via IM-arkivet i Härnösand (eller Lantmäteriet) kan man med hjälp av dagens fastighetsbeteckning som ingång få fram uppgifter ur fastighetsdataregistret.

Fastighetsdataregistret har upprättats vid olika tidpunkter mellan 1976 och 1994 och ur detta register får man fram uppgifter om fastighetens tidigare ägare, fastighetens tidigare beteckningar samt hur den har förvärvats och när den har lagfarits.

För tiden före fastighetsdataregistret återfinns samma information i de s.k. *fastighetsböckerna* som förvaras på IM-arkivet i Härnösand. På IM-arkivet förvaras (med vissa undantag) även de fastighetsvis uppställda lagfartsböckerna som listar upp ägoförhållandet under perioden 1875-1932. Böckerna började visserligen föras 1875 men de kan även innehålla senaste kända ägarskifte före detta år.

Den första inskrivna lagfartsansökan på en fastighet som återfinns i lagfartsböckerna skall innehålla uppgift om sökandes s.k. *fångeshandling* (köpebrev, bouppteckning, gåvobrev o.s.v.) samt förra ägarens s.k. *åtkomsthandling* (fastebrev, bouppteckning o.s.v.) med datum och, med lite tur, eventuellt även paragrafnummer.

Detta innebär att man här får fram de ingångsuppgifter som behövs för att man sedan ska kunna söka sig vidare bakåt i tiden via uppbuds- och lagfartsprotokollen.

Före 1806 fanns dock, som nämndes ovan, inget krav på att säljaren skulle visa sin åtkomsthandling.

Så vet man inte när en fastighet har bytt ägare blir det komplicerat när man forskar kring tiden före 1806 eftersom man då är hänvisad till att söka sig bakåt år för år i lagfartsprotokollen - vilket är mycket tidsödande (dock inte omöjligt).

Avslutningsvis nämns nedan några andra typer av källor som kan vara användbara när man forskar om fastigheter:

Mantalsländer, fastighetslängder, jordeböcker

(återfinns i Länsstyrelse- och Skattearkiven)

Husförhörlängder

(återfinns i kyrkoarkiven)

Lantmäterikartor och förrättningsakter

(återfinns i Lantmäteriets arkiv)

Bouppteckningar

(återfinns i Domstolsarkiven)

Brandförsäkringar

(återfinns i arkiven efter Brandförsäkringsverket samt de lokala Brandstodsbolagen)

Ekonomiska syner

(återfinns i Domstols-, Kronofogde- och Länsstyrelsearkiven samt Domkapitel- och kyrkoarkiv)

Enskilda arkiv

(gårdsarkiv, företagsarkiv m.fl.)

Museets samlingar

(torpinventeringar)

När det gäller fastighetsforskning så är det just kombinationen av informationen ur källorna som nämns i denna artikel som behövs för att man ska få fram den samlade historien om en specifik fastighet.

Att forska kring fastigheter innebär därför ett ganska omfattande arbete. Men rustar man sig med tid och ett stort mått av tålamod inför grävandet i arkiven så finns det också stora chanser till belöning i slutänden – och då i form av mängder av information om det man forskar kring.

Halgå bruk - det mest vanlottade

Ur *Vi Släktforskare* nr 2011/3 har vi saxat följande recension av Ulf Malmströms bok om Halgå bruk: Den här boken handlar om ett litet järnbruk, långt upp i Klarälvdalen i Värmland.

Det grundades 1829 och lades ner under järnbrukskrisen på 1870-talet. Bruket hörde till Uddeholm, och placerades vid Halgån i förhoppning om att de närbelägna skogarna skulle göra det lätt att få tag på träkol, men det gick aldrig särskilt bra.

Författaren är sonson till brukets siste förvaltare, Alfred Malmström, och har själv ett förflutet inom järnhanteringen, vilket gör att man får en stark känsla av att han vet vad han skriver om. Här beskrivs livet på ett litet järnbruk ur många aspekter, och boken borde vara obligatorisk läsning för alla med intresse för de gamla bruken.

Elisabeth Thorsell

Inbunden, 254 sidor.
Sekel Bokförlag 2011,
ISBN 978-91-85767-74-8.

Spara pengar!

I Rötterbokhandeln (www.genealogi.se) finns CD- och DVD-skivor, handböcker, böcker om forskningsresultat och mycket annat som du behöver i din forskning.

Du slipper frakten om du beställer från din medlemsförening!

Din kontaktperson i vår förening är

Jens-Åke Nilsson, Strandvägen 13D, 652 17 Karlstad.
Tel. 054-56 47 83. E-post: jenske.nilsson@telia.com

Bibeln i rätta händer

Av Åke Hörnqvist

Olov Bylock med familjebibeln. Foto:Olle Andersson

I VärmlandsAnor 2010:2 berättade Olle Andersson om hur han hade hittat en mycket speciell bibel, när han botanisera i den bibelsamling som finns i Nyeds hembygdsgård. Efter ett och ett halvt år har den nu hamnat i rätta händer.

Så här skrev Olle. ”När jag i juli 2007 besökte hembygdsgården och såg bibelsamlingen, hittade jag en bibel i vilken tidigare ägare skrivit sina namn.

Den första ägaren verkar vara Magnus Bylock från Jonsbyn. Och året 1783. När man söker i husförhålls-längden för Nyed 1776- 1782 så hittar man en Magnus Larsson Bylock född 1736 med hustru Annika Ersdotter och fyra barn.

Nästan samma information om ägandet finns även 1788 – det år Magnus dör. I den 28-sidiga! bouppteckningen Nr 1788:325 är den ”Större Bibeln”

värderad till 3 Rdr. Bland övrigt lösöre är endast ett föremål värderat högre – ett väggur för 6.32.”

Efter att Olle gjort Hembygdsföreningen uppmärksam på detta, beslöt att bibeln skulle överlämnas till den

Den första klockan

förste ägarens sonsons sonsons son Olov Bylock som bor i Karlstad.

Vid vårt besök hemma hos Olov Bylock visade han villigt upp den erhållna dyrgräpen. När vi skall ta bilden till den här artikeln, väljer vi att placera Olov vid ett vackert, gammalt golvvur. Anledningen till detta är att både Magnus och hans son Erik var framstående klockmakare.

Totalt tillverkade de långt över hundra klockor. Alla signerade och numrerade. Genom åren har Olov lyckats komma över fyra av dem. Och bakom varje förvärv ligger en speciell historia.

Så här skriver Olov om Bylockklockorna:

Klocka nummer ett

Vi börjar med den första klockan: Vår dotter och svärson var i en stuga vid sjön Gapern (nära Jonsbyn) och bjöd två bröder som bodde i närheten på söndagskaffe. En av dem visste att vår dotter hette Bylock och sa att han hade något åt henne hemma på logen. Så hämtade han en gammal spiklåda som bl a innehöll delar och urtavlan till en Bylocksklocka.

Vår dotter fick klockan och ville ge något som tack. När hon och hennes blivande man åkte dit med en flaska whisky och en tårta sa en av bröderna: ”Jag glömde en sak förra gången.” Så gick han efter visaren som också hade legat kvar på logen.

Jag hade födelsedag strax efter och fick klockan som present! Nu har vi den inmonterad i en specialbeställd genomskinlig kupa där jag också har satt in belysning. Texten på urtavlan: ”No 23 Eric Bylock”.

När det unga paret fick sin förste son fick han heta Eric och klockan blev hans födelsepresent, även om den ännu hänger kvar hemma hos oss.

Klocka nummer två

kom i vår ägo via ett telefonsamtal från en liten by utanför Vänersborg. Mannen som ringde sa att en som hette Magnus Bylock stod bredvid honom och hälsade så gott. Vi kände då ingen Magnus Bylock men när vi fick veta att det var en klocka hyrde vi en picup och körde dit. Klockan var ganska väl avskrapad men inte ommålad. Mannen som var lärare berättade att han var sjukpensionär eftersom han var allergisk mot skolbarn! Klockan hade han för länge sedan köpt av en kringfarande antikhandlare men hittat mitt namn och ville nu sälja den. Text på urtavlan: "Magn Bylock". Vi köpte den och den är nu vår dotters.

Klocka nummer tre

kom i vår ägo på liknande sätt. Ägaren, en tandläkare i Göteborg, skulle flytta till en mindre lägenhet och hade sett mitt namn i en matrikel. Han ringde mig och sa att han ville sälja klockan, och att han ville att den skulle komma hem igen! Vår son har den nu, och klockan fungerar. Text på urtavlan: "Magn Bylock N:206" och i klockfodralet "Anno 1763".

Klocka nummer fyra

är en herrgårdsklocka som är mycket hög. Vi fick höra talas om den genom en god vän som hade som bisyssla att handla med antikviteter. Han hade köpt den vid en auktion efter en läkare

i Lindesberg. Eftersom vi hade ett rum med tillräckligt högt i tak tyckte han att den skulle passa. Klockan är som syns på fotot försedd med urverk som visar både timmar, minuter och månader. Text på urtavlan: "Magnus Bylock".

Mycket mer finns att säga om klockorna – och de håller minnena levande.

Magnus L: Bylocks namnteckning i den gamla bibeln

Den fjärde klockan. Det är tur att det är högt i tak hos Bylocks.

Hulda Flood

Av Marianne Swedmark

På 1990-talet läste jag idéhistoria vid universitetet i Umeå. Av en slump fick jag då upp ögonen för Hulda Flood från Eda i Värmland. Hon föddes 1886 i ett fattigt hem men blev en engagerad socialdemokratisk politiker.

Efter det att jag blev pensionär har jag forskat vidare i hennes liv, vilket resulterat i en bok som gavs ut i år. Trots allt forskande vet jag väldigt lite om hennes släkt, därför skulle jag vara väldigt tacksam om någon i VärmlandsAnors läsekrets har några kunskaper om detta.

Enligt min mening är Hulda oföretjant glömd, därför vill jag passa på tillfället att ge en kort beskrivning av hennes livsöde.

Hulda föddes i Eda i Värmland 1886. Fadern var torparen Anders Andersson, modern Marit Olofsdotter, vilken avled då Hulda var 6 år.

Hon blev först piga men gick senare över till skrädderieringen. Hulda blev tidigt intresserad av politik och samhälle. Hon anslöt sig till socialdemokratin och utvecklades snabbt till en sällsynt effektiv och målinriktad politiker med en egen politisk idé, som hon också med fulla krafter försökte genomföra; att lyfta det då stora kollektivet av maktlösa, utarmade kvinnor efter den nya rösträtten och ge dem kunskaper och litet makt.

Hon ansåg nämligen att kvinnor var betydelsefulla, eftersom de var mödrar och fostrare av nya generationer.

Hon flyttade efter några år till Karlstad. Gifte sig 1915 med skräddaren Oscar Flood. Under åren i Karlstad var hon mycket effektiv inom den socialdemokratiska kvinnoorganisationen. Mellan 1915 och 1922 fungerade hon som sekreterare i Värmlands socialdemokratiska kvinnodistrikt. Mellan 1914 och 1922 var hon fullmäktigeledamot i Karlstad samt medlem av pensionsnämnden. 1915 debuterade hon som talare och påbörjade ungefär samtidigt en landsomfattande agitation för socialdemokratin.

1922 flyttade hon med maken till Uppsala. Oscar avled dock 1923, varefter hon flyttade till Stockholm. Blev där ordförande i Stockholms allmänna kvinnoklubb åren 1926-29.

Arbetade även intensivt som agitator och for land och rike runt under många år och samlade kvinnorna i kvinnoklubbar. Blev 1928 utsedd till kvinnosekreterare (partisekreterare), en post hon delade med Gustaf Möller. År 1925 tog hon även på sig ansvaret som riksstudieledare för alla de kvinnoklubbar hon bildat under sina många agitationsresor.

Hon var en sällsynt intelligent och effektiv politiker, beundrad och älskad av många i de klubbar hon samlade och hade fortsatt kontakt med. 1938 blev hon som första kvinna invald i Radions styrelse och var en känd kulturpersonlighet.

De långa resorna i Europa, Amerika och Australien hon också hann med, tillförde partiet många nya medlemmar. Det framgår av den omfattande, efterlämnade korrespondensen i Arbetarörelsens arkiv i Stockholm. Hon hann också att skriva en bok samt mängder av artiklar i Tidskriften Mor-

gonbris. Dessutom reste hon omkring och höll många föredrag och tal

Men hennes särskilda intresse att förbättra livet för kvinnorna blev också hennes fall. Hon stöttes så småningom bort av såväl kvinnorna själva som partiet, som då leddes av P A Hansson.

Hon dog 1968 i Stockholm barnlös, ensam och missnöjd, mest med sig själv. Men om hon har kvarvarande släktingar och vänner, kanske i Värmland har de all anledning att minnas och vara stolta över henne.

Och som sagt, om det är någon som kan ge upplysningar om nu levande släktingar, är jag mycket tacksam för en kontakt.

Ring 08/51 17 30 46

eller mejla: Marianna@minpost.nu

Vår CD-skiva med födde/vigde/döde i 46 värmländska socknar har blivit en riktig storsäljare.

Av den första versionen sålde vi 150 skivor. Lagom till Släktforskar-dagarna i Norrköping i slutet av augusti, släppte vi den utökade versionen.

Av den har vi redan sålt nästan 200 ex.

Att skriva personnotiser

Av Anneli Johannesson

De flesta släktforskare idag skriver in sina uppgifter i ett släktforskningsprogram. Programmen ser lite olika ut, men man börjar med namn och datum och sedan kan man skriva fritt om vad man kommit fram till i en personnotis.

När man skriver ut en släktbok, på papper eller som web-sidor, ser man i klartext vad man skrivit om de olika personerna. Då önskar man att man hade formulerat sig bättre i personnotiserna. Det kan bli ett stort antal texter att formulera om. - Du som

nyss börjat forska och läser detta kan spara tid genom att skriva en bra text redan från början.

Jag har broderat ut mina egna texter med uppgifter om hur gamla de var när de gifte sig, hur många barn de fick och hur de har levt sitt liv. Men det är svårt att veta vad man ska skriva, om man ska upprepa årtal osv.

Nu har jag fått tillgång till delar av en släktforskning som gjordes av en släkting redan på 50-talet. Det är min farmors fars anor. Personerna bodde

alla ”på” gränsen mellan Småland och Skåne, mitt i snapphanebygden.

Notiserna är intressanta att läsa trots att de är lite gammaldags i språket. De ger liv åt personerna och sätter in personen i sitt sammanhang, både i tiden och i geografin. Det är särskilt bra när man inte är insatt i området.

Här kommer några exempel som jag hoppas ska inspirera.

Sara Nilsson föddes i Råstad i Visseltofta socken 1655, alltså under den tid då Skåne var danskt.

Fadern var bonde och hette Niels Sönesen. Sara var gift två gånger. Hennes förste man hette Torsten Torstensson och var bonde i Råstad. Han dog den 1 december 1691 några och fyrtio år gammal, efter att han dagen innan på en krog blivit överfallen och illa stucken med en kniv. Dråparen, en illa känd person, dömdes till döden.

Sara gifte sig andra gången 1693 med en mycket yngre man. Han hette Truls Nilsson, en ung man från Bejs-torp som nu flyttade till Råstad. I början av 1700-talet flyttade familjen till Bejs-torp. Där dog Sara Nilsson 1719, 64 år gammal. Enligt dödboken begravdes hon nära vapenhuset.

Kierstina Jonsdotter föddes 1703 i Hanavrå i Visseltofta socken, där fadern Jon Jönsson hade ett skattehemman. Kierstina Jonsdotter var endast 15 år gammal när hon gifte sig med rusthållaren Nils Gunnarsson, 28 år, i Stafshult dit hon nu flyttade. När de hade varit gifta i åtta år förlorade hon sin man då han omkom i en snöstorm på vägen hem från ett möte.

1728, tre år senare, gifte hon sig igen. Andra maken hette Håkan Tufwesson. Han övertog nu gården Stafshult nr 1 och skötte den i många år. 1746 avstod han halva gården till sin styvson Gunne Nilsson, men behöll den andra hälften ännu några år tills sonen Jon, född 1736, fick överta den. Håkan Tufwesson och Kierstina Jonsdotter bodde sedan kvar på gården som undantagsfolk. Hon blev änka igen 1768 och dog själv senare samma år.

Olu Persdotter var född 1725 i Råstad i Visseltofta socken och var dotter till bonden Per Trulsson. Ungdomsåren tillbringade hon hemma på föräldrarnas gård.

Vid 21 års ålder gifte hon sig med Gunne Nilsson, som då övertog en del av sitt föräldrahem, Stafshult nr 1. Här bodde hon till slutet av 1750-talet, då familjen flyttade till Sjöalt. I äktenskapet föddes sex barn.

Olu Persdotter dog i den svåra rödsotsepide-min 1784. Det året dog 31 personer enbart i Visseltofta socken av rödsot, denna tidens värsta folksjukdom. Hon var vid sin död 59 år gammal.

Jon Persson var född 1790 i ett ryttaretorp i Hanavrå i Visseltofta socken. I början av 1800-talet flyttade Jon Persson med sina föräldrar till Torslehult längre upp mot småländska gränsen. En tid senare är han dräng hos åbon Jöns Johansson i Torup nr 1, österut i socknen. Därefter återvände han till Torslehult och tog ett torp. Här bodde han åtminstone till 1817. Han var fortfarande ogift men hade sin äldsta syster Bengta hos sig att sköta huset.

Strax före jul 1819 gifte han sig i Visseltofta med Nilla Gisslasdotter, en jämnårig flicka från samma socken. De bodde kvar i torpet i Torslehult några år. 1823 flyttade de till Misterhult, en by i Markaryds socken några kilometer öster om kyrkbyn. Förmodligen brukade han här Misterhults mellangård i åtta eller nio år. 1833 flyttade han därifrån till Kullebacken, ett torp under Gös-hults Norregård, som låg tre à fyra kilometer sydost om Misterhult. Här bodde han med sin familj 1837. Sedan kan man inte följa honom längre eftersom Markaryds kyrkoböcker är förstörda.

Svensknorska släktforskarmötet i Karlstad

Av Lars Gunnar Sander

Den 8-9 oktober hölls ett svensknorskt släktforskarmöte på Sverige Amerika Centret i Karlstad (f d Emigrantregistret). Arrangör var centret med biträde av Värmlands Släktforskarförening, släktforskarförbundet och DIS-Norge. Temat för sammankomsten var avfattat på norska: *Skjulte skatter i arkivene*. Mötet hade lockat 45 deltagare varav omkring hälften kom från vårt grannland. Många värmlänningars släktforskning sträcker sig ju in i Norge varför det var lite konstigt att bara några enstaka medlemmar från vår förening deltog. Amerikacentrets föreståndare Erik Gustavsson hälsade välkommen varefter följde två dagars föreläsningar som jag här i korthet skall försöka referera.

Norrmän i Argentina

Knut Djupedal,
Norsk Utvandrer museum.

Den förste föreläsaren behandlade ett i sammanhanget något udda men högst intressant ämne. Argentina har onekligen en spännande historia förmodligen föga känd på våra breddgrader. Buenos Aires grundades 1580, men den äldsta invandringen skedde västerifrån. Det var spanska emigranter som från Panama kom

sjövägen via Peru och Chile och sedan tog sig över bergen österut. Argentinas naturtillgångar resulterade i att det år 1905 var världens rikaste land räknat per capita. Buenos Aires hamn angjordes av en oändlig mängd norskregistrerade fartyg och man räknar med att det alltid fanns cirka 500 norska sjömän i staden. Bland ättlingar till norska invandrare nämnde föredragshållaren bl a författarinnan Norah Lange, arkitekten Alejandro Christophersen och ullexportören Ragnar Nilssen (Ull-Nilssen). Efter andra världskrigets slut gav Peronregimen en fristad i Argentina åt norska nazister, men deras antal har i vissa medier överdrivits enligt föredragshållaren.

Resandebyn på Snarsmon

Kristina Lindholm,
Bohusläns museum.

Snarsmon ligger ca 2 mil sydost om Strömstad och 300-400 m på svensk sida om riksgränsen. Här låg under tiden från omkring 1860 och fram till 1907 en by bestående av 10-12 backstugor som beboddes av resandefolket. Bohusläns museum har tillsammans med representanter för flera resandefamiljer bedrivit ett

utgrävningsprojekt på platsen. För närvarande har tre husgrunder blivit utgrävda. Två av dessa var rester av bostadshus och ett tredje har tolkats som ett kollektivt kök. Husförhörlängderna upptar bara ett fåtal av byns invånare, men på 1880- och 1890-talen var ca 20 personer fast bosatta här. Dessutom vistades ett stort antal resande mer eller mindre tillfälligt på platsen. Barnen gick trots allt i skolan. Den som vill veta mer kan skaffa boken *Snarsmon – Resandebyn där vägar möts*.

Den skandinaviska resandekartan – att söka resandefolkets kulturminnen.

Bodil Andesson, Östfoldmuseene.

Snarsmon var bara en av flera resandebynar. I ortnamnsarkivet kan man finna många namn på torp som skvallrar om att där bott resanden. I Bohuslän finns t ex en husgrund efter ett torp som hette Tattarkasen. Den vanliga föreställningen vi har om den här befolkningsgruppen är att man reste omkring med häst och vagn och sålde hästar och kramvaror. Men från Bohuslän är det känt att man också reste med båt efter svenska och norska kusten. En vanlig skröna som man kan höra är, att resandefolket inte begravde sina döda på kyrkgården, men det är som sagt en skröna. När rasbiologi på sin tid bedrevs som ”forskning” i Sverige och Norge, så gjordes enkätundersökningar om resanden. Det visade sig då att folk inte alls var negativt inställda till denna befolkningsgrupp, något som man annars kunnat befara.

Källor till svensk-norsk familjeforskning

Per-Öivind Sandberg

I Norge började kyrkböcker föras från och med år 1667. Som i alla

länder utom Sverige och Finland så saknas husförhörlängder. Stora luckor finns vad beträffar flyttningslängderna. Om föräldrar på svenska sidan om gränsen hade närmare till en norsk kyrka än till sin svenska sockenkyrka så hände det ofta att man lät döpa sina barn i Norge. De norska kyrkböckerna är skannade och utlagda på nätet under adress *digitalarkivet.no*. Till skillnad från Sverige så har var och en fri och gratis tillgång till denna databas. Förutom kyrkböckerna finner man här transkriberade mantalslängder, tingböcker, passprotokoll och emigrationsarkiv. Endast mantalslängderna för åren 1801, 1865, 1875, 1900 och sedan vart tionde år innehåller namn för de mantalsskrivna personerna. I 1865 års mantalslängd uppges om en person är född i Sverige. I emigrationsarkivet finner man uppgifter om emigranter, emigrantprotokoll, skeppslistor och passregister. Här hittar man en hel del svenskar som emigrerat från norsk hamn. Finnemantallet från år 1686 finns på riksarkivet i Oslo och på landsarkivet i Hamar. Här finner man många personer som är födda i Sverige.

Alternativa källor till gränsvandringen

*Mathias Nilsson,
Sverige Amerika Centret*

För att få tillgång till centrets web-sida *emiweb.se* måste man ha ett abonnemang som för närvarande kostar 500 kr per år eller 175 kr per kvartal. Då får man tillgång till en mängd databaser, bland andra dödsannonser från svensk-amerikanska tidningar 1862-1969. Totalt rör det sig om 78000 poster. Förutom den avlidnes namn redovisas här dödsort, dödsdag, ibland ålder samt hemort i Sverige och utvandringsår. En annan intressant databas är beväringars levnadsbeskrivningar 1902-1913 med totalt 6315 poster. Under nämnda period inkrävdes levnadsbeskrivningar av alla inryckande värnpliktiga på Värmlands Regemente. Beskrivning-

arna innehåller bland annat information om födelse, familj samt olika arbeten. Ofta har rekryterna varit utomlands. Var nionde beväring hade varit i Norge. Främst hade de arbetat som skogshuggare, sågverksarbetare eller bonddrängar. Föredragshållaren visade ett antal levnadsbeskrivningar varav några var av ganska komisk art. Materialet är sökbart.

Norska källor i Värmlandsarkiv

Thomas Kvarnbratt, Värmlandsarkiv

Inledningsvis nämnde föredragshållaren att unionsförhandlingarna 1905 har lämnat mycket små avtryck i de lokala arkiven. Sedan följde en genomgång av främst skogsbolagens och flottningföreningarnas arkiv men även gränstullkammarens arkiv. Bland bolagsarkiv med norsk anknytning märks främst Mölnbacka-Trysil, Trysils bolag, Borregaard, Billerud, Moelven och Kvaerner. Från krigstiden finns flyktningärenden i landsfogdens och landsfiskalernas arkiv. Slutligen nämnde föredragshållaren databasen över lösdrivare och databasen över från Norge hemsända svenskar 1860-1916.

Nya Sverige

*Erik Gustavsson,
Sverige Amerika Centret*

Erik Gustavsson fick med kort varsel hoppa in i stället för en inbokad föredragshållare som fått förhinder. Så vi fick höra lite välkända fakta om Nya Sverige som förhoppningsvis var mindre kända för de norska deltagarna. Men en intressant nyhet, i varje fall för mig, var att man funnit viss överensstämmelse mellan en del islänningars och vissa indianstammas DNA!

Svenskinvandringen till Östfold på 1800-talet

Odd Marthinsen, DIS Östfold.

År 1900 bodde en tredjedel av alla till Norge invandrade svenskar i Östfold. Sågverksprivilegierna upp-

hävdes år 1860 vilket gjorde att ett pärlband av sågverk anlades längs Glommas nedre lopp. Vid samma tid började sågverken drivas med ångkraft och driften kunde då hållas igång året runt. Resultatet blev att tidigare säsongarbetande svenskar tog med familjen och bosatte sig vid sågverken. I samma trakt fanns vid slutet av 1800-talet även ett 30-tal tegelbruk på båda sidor om älven. Dessa beräknas ha sysselsatt omkring 1700 svenskar. Stenindustrin var den tredje stora verksamheten i Östfold som drog till sig svenskar. Många stenhuggare invandrade från Bohuslän och Dalsland.

Skogsfinsk genealogi – gränslös släktforskning

*Jan Myhrvold,
Norsk Slektshistorisk Forening /
Skogsfinsk Genealogi.*

Föredragshållaren höll ett högt tempo varvid den ena overheadbilden efter den andra visades i en rasande fart. Det var därför lite svårt att följa med och göra anteckningar. Bland de unika källor som nämndes var inhyssesrannsakingen i Fryksdalen 1674, det norska finnemannntallet 1686 samt svenske- och finnemannntall från år 1700. Naturligtvis nämndes Carl Axel Gottlunds insatser under tidigt 1800-tal. I det här sammanhanget kan nämnas att Myhrvold tillsammans med Gabriel Bladh och Niclas Persson skrivit en forskningsrapport vid Karlstads Universitet med titeln *Skogsfinska släktnamn i Skandinavien*. Den 172 sidor långa bilagan upptar ett personregister sorterat på 350 släktnamn med källhänvisningar. Rapporten ligger utlagd på Internet och är mycket läsvärd!

Peter Olausson:

Ljus över Värmland - en bildningshistoria

Vägar till värmländsk historia II. Värmlandsarkiv, Karlstad 2011. ISBN 978-91-633-9223-8. 264 sidor, sak- och personregister. Säljes genom Värmlandsarkiv, Box 475, 651 11 Karlstad eller 054-617730 (det står fel nummer i boken!). Boken kan också köpas direkt på Arkivcentrums forskar-expedition.

År 1999 utkom boken *Vägar till värmländsk historia* av Peter Olausson som en guide till viktiga delar av det arkivmaterial som finns i de olika arkiven på Arkivcentrum Värmland i Karlstad. Jag anmälde boken i *VärmlandsAnor* 1999:4 och skrev där att ”denna bok har alla förutsättningar för att bli ett standardverk för alla som forskar om värmländsk historia”. Det bör man nog säga, att den blivit, även om jag tyvärr ibland saknat hänvisningar till den i en del böcker som givits ut sedan dess. Den delen nummerades på titelsidan som nummer 1 i en tänkt serie. Sedan dess har Peter Olausson blivit fil. dr i historia och fortsatt sin gärning som folkbildare, arkivarie, universitetslärare och kulturentreprenör.

Det varslades också om en andra del, som skulle kunna innehålla sådant som ”militärhistorien, hälsans och sjukvårdens historia, kommunikationsväsendets historia, näringslivshistorien och kulturens historia”, allt enligt den bokens inledning.

Nu har verkligen del 2 utkommit, och den täcker upp bildning i bred bemärkelse, från småskolor till universitet, från barnkrubbor via studiecirklar till folkhögskolor från medeltid till 2010-tal. En arkivguide av denna typ skall framför allt ge en översiktsbild av materialet och sammanfatta den forskning som finns.

Mycket har redan skrivits, bara litteraturlistan omfattar drygt 13 sidor.

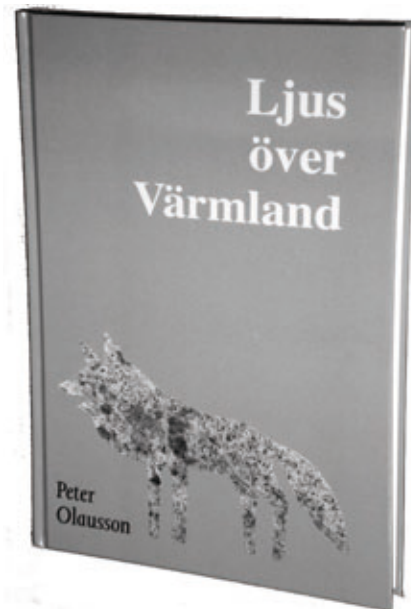
Så ger då Peter Olausson en rad tips till intressanta arkiv som står redo för forskarna. Även om mycket redan skrivits så finns det närmast oändliga möjligheter att fördjupa sig. Alla som t. ex. ägnar sig åt en socken och dess skolor får i denna bok möjligheten till överblick över hela utbildningshistorien och kan sätta in just sockenskolorna i sitt sammanhang. *Ljus över Värmland* kan alltså läsas med stor behållning av den som bara vill veta mera om värmländsk utbildnings- och folkbildningshistoria.

Boken innehåller också en historik över Värmlandsarkivs verksamhet från starten 1970 till idag.

Det står förstås mer om vissa socknar än om andra. Jag gjorde ett stickprov med två av mina favoritsocknar. Karlanda socken är omnämnt endast en gång i sakregistret, då det finns en skrift om socknens skolhistoria utgiven. Kila socken är omnämnt inte mindre än 10 gånger, ett flertal av dessa omnämnanden har att göra med prosten Anders Lignell (kyrkoherde i Kila 1826-1863), flitigt verksam på många olika områden, inte minst ivrare för skolor.

Självklart har släktforskaren mycket att hämta i boken, som inspiration för egen forskning eller för att bättre förstå gamla tiders livsmiljö. Alla har vi ju en relation till skolan, så har alla värmlänningar födda efter omkring 1830 haft kontakter med skolväsendet och inte så få av de som föddes dessförinnan.

Och det finns ju flera ämnesområden som det skulle kunna skrivas arkivguider om, mycket av det som nämndes 1999 kvarstår och väntar på

att bli beskrivet. Kanske kan vi räkna med fler delar i verket *Vägar till värmländsk historia*?

Carl-Johan Ivarsson

UTVANDRINGEN TILL USA

Utvandringen från Värmlands län till USA kulminerade perioden 1881-1891 då inte mindre än 28 000 värmlänningar begav sig på den långa resan över Atlanten. Det motsvarar cirka 9% av det totala antalet USA-emigranter under denna period.

Toppåret 1887 dominerades av utvandrare från Värmlands, Älvsborgs, Jönköpings, Kalmars och Östergötlands län. Även under tiden 1891-1925 toppade Värmland statistiken.

Gravstensinventeringen nystartar

Gravstensinventeringen, som började redan i slutet av 1970-talet, har nystartat med en helt ny databas. Nytt utseende, nya sökmöjligheter och framför allt – nu matar inventerarna in alla uppgifter direkt i databasen!

Den nya databasen är efterlängtd och efterfrågad. Nu kan inventeringsarbetet ta fart på nytt. Och det arbetet är viktigare än någonsin. På många håll försvinner gravstenarna i rasande fart.

Sveriges släkt- och hembygdsforskare har sedan starten inventerat cirka 1.200 kyrkogårdar. Inledningsvis var det endast gravstenar från tiden före 1900 som skulle ingå i inventeringen, men senare sattes gränsen vid 1940.

Det har dock visat sig att senare stenar nu tas bort i allt snabbare takt och det är därför oerhört viktigt att inventeringen omfattar alla stenar.

Under tiden som den gamla inventeringen steg-för-steg görs tillgänglig online, fyller vi nu på med nya inventeringar.

Du kan göra en insats! Gå in på Rötters hemsida - läs mer om Gravstensinventeringen, vilka kyrkogårdar som behöver inventeras och hur du kan hjälpa till!

 Sveriges
Släktforskarförbund

Tel 08-440 75 50 Epost info@genealogi.se webb www.genealogi.se

Gravstensinventeringen

För några veckor sedan lanserade Sveriges Släktforskarförbund en ny sökbar databas på Rötter - Gravstensinventeringen. Äntligen har det blivit möjligt att kunna presentera alla de inventeringar som så många föreningar under åren har åstadkommit. Många eldsjälar har lagt ned mycket tid och intresse för att dokumentera "sin" kyrkogård. Det äldsta materialet är drygt 30 år gammalt. Totalt rör det sig om mer än 75 000 gravstenar varav många redan är borta.

Fotograferingen av alla dokument och fotografier är nästan klart. Indexeringen som gör att man kan söka i materialet har påbörjats. Allt eftersom det arbetet blir klart kommer det att läggas in i databasen. Det här arbetet är av engångskaraktär.

Rädda vårt kulturarv – dokumentera gravstenar

Nu är det meningen att man själv registrerar det man har inventerat direkt i databasen. Anvisningar om hur man gör finns i databasen – redan finns mer än 100 registrerare som nu registrerar sina inventeringar eller kanske bara enstaka gravstenar. Databasen växer sakta och säkert och kommer inom ett år med råge att ha passerat 100 000 gravstenar. På Rötter finns all information om hur man inventerar.

Extra viktigt nu

Efter den tragiska olyckan på Bollebygdskyrkogård har alla kyrkogårdsförvaltningar undersökt stabiliteten på gravstenarna. De som har varit dåligt förankrade har man lagt ned på marken, det är gravrättsinnehavaren

som ansvarar för gravstenens säkerhet. Nu finns det stor risk att många gravstenar inte kommer på plats igen, man kanske saknar gravrättsinnehavare, man vill inte betala för återställandet etc. Då hamnar gravstenen på gravstenstippen, i bästa fall ställs den mot kyrkogårdsmuren, i sämsta fall går den till stenkross.

Hjälp oss att rädda gravstenarnas information till framtiden! Det gör du genom att dokumentera dem i Gravstensinventeringen! Tack för din hjälp!

Sveriges Släktforskarförbund

Släktforskningskurser

KARLSTAD

Grundkurs

Lär dig släktforskningens grunder för att kunna arbeta vidare på egen hand eller gå våra fortsättningskurser.

7ggr/1350kr

(55459) Start 2012-02-20

Månd. kl. 13.00-16.30 Ledare Hans Olsson

7ggr/1350kr

(55454) Start 2012-02-20

Månd. kl. 17.00-20.30 Ledare Hans Olsson

Intensiv grundkurs

6 ggr/1350kr

(55463) Start 2012-02-06

Månd. kl. 13.00-17.00 Ledare Hans Olsson

Min släkt - Håll ordning på släkten

I vår datasal lär du dig hantera grunderna i det populära släktforskarprogrammet Min Släkt.

5ggr/810kr

(55439) Start 2012-02-23

Torsd. kl. 17.00-19.30 Ledare Christina Norlander

Läsa gamla handstilar

3ggr/460kr

(55513) Start 2012-03-13

Tisd. kl. 09.30-12.00 Ledare Artur Nylin

3ggr/460kr

(55515) Start 2012-04-10

Tisd. kl. 17.00-19.30 Ledare Artur Nylin

Släktforskarträffar vid datorn

10ggr/270kr

(55450) Start 2012-01-26

Torsd. kl. 10.00-12.30 Ledare Monica Lööf

FORSHAGA

Släktforskning-Grundkurs

7ggr/1350 kr

(56634) Start 2012-03-06

Tisd. kl. 13.00-16.30 Ledare Hans Olsson

KRISTINEHAMN

Släktforskning – Grundkurs

8ggr/1080kr

(55726) Start 2012-02-07

Tisd. kl. 13.00-15.30 Ledare Anita Dagmarsdotter

Läs gamla handstilar

3ggr/460kr

(55503) Start 2012-03-15

Torsd. kl. 13.30-16.00 Ledare Artur Nylin

För mer information och anmälan

Eva Olsson

Medborgarskolan Karlstad

Drottninggatan 48 652 25 KARLSTAD

Telefon 054 - 10 21 40, Fax 054 - 15 16 19

E-post eva.olsson@medborgarskolan.se

www.medborgarskolan.se

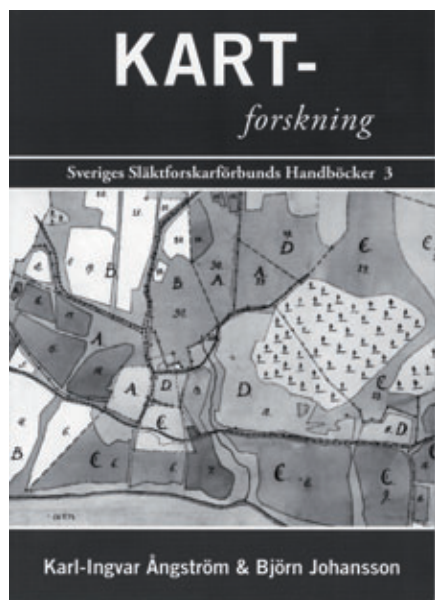
Senaste nytt hittar du under ”Kalender” på

VÄRMLANDSRÖTTER

www.varmlandsrotter.se

Recension av Kartforskning

Författare: Karl-Ingvar Ångström & Björn Johansson

Utgiven av Sveriges Släktforskarförbund som Handbok nr 3, 64 sidor, illustrerad, ISBN 978-91-87676-62-8. Tryckt av Svärd & Söner, Falköping 2011. Pris 210 kr för medlemmar, 230 kr för ej medlemmar.

Boken är uppdelad på två huvudavsnitt. Ångström, lantmätare till professionen, har skrivit det första som handlar om lantmäteriets historia, de historiska kartorna samt anvisningar till den analogiska forskningen.

Den andra delen som skrivits av Johansson handlar om digitala arbetsmetoder.

Det är inte alls ovanligt att man i sin släktforskning hamnar utanför landets gränser. Emigrantforskaren vill nog gärna veta var på prärien den där farmen är belägen, som farfars bror brukade.

Och släktforskare med rötter i Finland, Estland eller Pommern vill veta var exakt i något av dessa forna svenska områden deras förfäder bodde. Många värmlänningars släktforskning sträcker sig in i Norge och

man vill självfallet på kartan kunna identifiera de ställen där släktingarna bott. Men om allt detta står inget i den här boken för den handlar bara om svenska kartor, vilket borde framgå av titeln. Visserligen nämns Krigsarkivets stolthet, det stora kartbeståndet, men det berörs bara i förbigående på en halv sida. Där skulle nog soldatforskarna vilja veta betydligt mer!

I Ångströms del av boken får man annars en ganska klar översikt av vad det finns för olika slags kartor som är av intresse för släktforskaren.

Han skriver dock omväxlande om lantmäteriet, lantmäteristyrelsen och lantmäterimyndigheten. Man får gissa sig till vad han menar med de olika begreppen., Förklaringar till dessa borde ha funnits med i den hela nio sidor digra ordlistan i slutet av boken.

Ångström är lojal mot sin gamle arbetsgivare och meddelar att man kan köpa en kartkopia över nätet för 150 kr. Att man för eget bruk utan kostnad kan ta en skärmdump, nämner han inte.

Huvudrubriken för Johanssons avsnitt är "Digital kartforskning" till skillnad från det i mitt tycke mer korrekta "digitala arbetsmetoder" som används i förordet.

Författaren inleder med en presentation av Disgens kartfunktion och gör ett stort nummer av "levnadsbanor" som läggs in på kartorna.

Personligen vet jag inte om dessa säger så mycket, men smaken är olika. Sedan följer en redogörelse för mer eller mindre användbara finesser. De avsnitten är tämligen obegripliga men så småningom upptäcker man att detaljerade instruktioner är gömda under rubriken "studiematerial" i den

medföljande CD-skivan. Varför gör man det så svårt för läsaren? De här instruktionerna kunde man väl ta in i boken. Men märk väl, hela det här avsnittet om digital kartforskning är värdelöst om man inte är Disgen-användare!

Med boken följer alltså en CD-skiva med "fördjupad information". Förutom ovannämnda studiematerial finns här fördjupningsdokument (kartregister mm), lista över programvaror, CD- och DVD-skivor samt ett mycket omfattande och användbart register över klickbara länkar.

Litteraturöversikten omfattar två hela sidor men där saknar jag *Svensk Militärhistoriskt Atlas* (utgiven år 2000, redaktör Per Dahl) och *Generalstabens karta öfver Sverige* utgiven av Rikets allmänna kartverk (finns på varje större bibliotek). Som sörmlänning boende i Värmland kan jag heller inte finna *Sörmlands karta genom fem sekler* av Olov Lönnqvist samt *En bok om kartor från Värmland* av Gösta von Schoultz.

En bok som däremot finns med i litteraturöversikten är *Fårad mark, handbok för tolkning av historiska kartor och landskap* av Niklas Cserhalmi. Den är ett utmärkt komplement till Släktforskarförbundets handbok. Där förklaras t ex kartöverlägg på ett begripligt sätt.

I företalet avtackar författarna diverse potentater som mer eller mindre bidragit till innehållet. Men hade det även inte varit klädsamt att avtacka Släktforskarförbundets ordförande emeritus Ted Rosvall som i mitt tycke förtjänstfullt svarat för redigering och layout?

Lars Gunnar Sander

Värmlands Släktforskarförening

Under sommaren och hösten har vi fått 42 nya medlemmar och snart passerar vi 1400-strecket. Den dagsaktuella siffran är 1378 (den 8/11).

Vi hälsar de nya medlemmarna välkomna och hoppas att medlemskapet skall ge positiva bidrag till det egna forskandet.

Ort	Medlem	Ort	Medlem
Arvika	Petersson, Eva	Kristinehamn	Hinderson, Anna-Britta Høj, Berit Karlsson, Gullan Melin, Christina
Boden	Hagberg, Kristina	Lidingö	Lengard-Tegner, Gunilla
Charlottenberg	Johannesson, Dan	Malung	Jersarp, Eva Helen
Edsvalla	Johansson, Gunilla	Norrköping	Adolphson, Gunilla
Ekshärad	Werme, Per	Sankt Olof	Kvarnäs, Berit
Forshaga	Österberg, Rune	Skoghall	Andersson, Margot Henriksson, Anette Hager, Jan-Åke Sundberg, Monica Tollin, Monica
Frövi	Andersson, Ulla-Britt	Stockholm	Eliasson, Nils
Johanneshov	Kyhle, Bo Kyhle, Maryann Tenmann, Nils-Ivar	Storfors	Uutela, Mika
Järfälla	Aglert, Agneta	Säffle	Johannesson, Carina
Karlstad	Andersson, Inger Andersson-Bäck, Soveig Nilsson, Ewa Rosén, Britt Runfeldt, Cecilia Rätz, Marianne Schyllander, Lena	Tönsberg	Lundquist, Christer
Kil	Jansson, Irene Klasson, Kjell	Uddeholm	Andersson, Anna-Lisa
Klövedal	Persson, Birgitta	Vålberg	Ström, Birgitta
		Väse	Högström, Inger Sjöstedt, Marianne

Forskargrupp i Filipstad

Den sedan länge planerade etableringen av en lokalgrupp i Filipstad har nu tagit fastare former.

Att projektet legat vilande ett tag beror till viss del på att biblioteket under hösten har flyttat till nya lokaler. Man räknar med att kunna öppna på den nya adressen den 16 januari.

I samråd med bibliotekschefen och de lokala studieorganisationerna har vi kommit överens om att kalla till ett **upptaktsmöte torsdagen den 19 januari 2012 kl 18 30**.

Biblioteket svarar för annonsering i Filipstads Tidning och bjuder på kaffe och bröd.

Karlanda har fått sin sockenbok

När det här skrivs så är det en knapp vecka kvar till försäljningsstarten för Karlandas sockenbok. Så rubriken stämmer för er läsare, men inte för mig, som fortfarande är lite nervös för hur allt skall gå. Tre års intensivt arbete och några decenniers förarbeten står därvid inför sin fullbordan.

Litteraturen om Karlanda har varit torftig. Det finns några få tryckta skrifter som handlar om Karlanda, och förhållanden i socknen berörs förstås i annan litteratur om landskapet. Men till skillnad från grannsocknar som Silbodal, Holmedal, Töcksmark, Östervallskog och Blomskog så har det tills nu inte funnits någon samlad sammanställning över socknens hela historia och samtid.

Drömmen om en sockenbok fanns redan på 1970-talet, och en tanke var att ge ut en bok till kyrkans 200-års jubileum 1978. Så blev inte fallet, men det fanns ett levande intresse i bygden för att skriva lokalhistoria.

Två av de aktiva var telearbetaren och skribenten Ivan Nilsson, som givit ut fyra böcker med lokala teman och skrivit ett stort antal artiklar, och Esaias "Esse" Dahlin, lärare och präst, som i början av 2000-talet började sammanställa bilder och berättelser från socknens 28 hemman i sammanlagt 3000 sidor med text och bilder. Esses hemmanshäften fanns att läsa på Sommarcaféet Våfflan i Hämnäs.

Våren 2008 började Karlanda byalag under sin nyvalde ordförande Håkan Unneberg att planera för en sockenbok. Peter Olausson besökte socknen för att inspirera och ge råd, och en inventering gjordes av vad som Esse, Ivan och andra tidigare skrivit och vad som skulle behövas utforskas mera. Håkan Unneberg tog rollen som projektledare och började tillsammans med hustrun Kerstin att

inbjuda till regelbundna träffar. Karlanda byalag kom att bli huvudman för boken, men det var ett uttalat mål att försöka involvera många olika föreningar och enskilda i projektet.

Två skrivarnamn som kan nämnas förutom Ivan och Esse är Erik Ulriksson och Erik Nilsson. Erik U har skrivit om Karlandas kommunala historia, skola och nöjesliv, medan Erik N, född, uppvuxen och ännu sommarboende på Skansen i Hämnäs, lärare i Söderköping och läroboksförfattare ansvarar för kapitel om emigrationen, storskifte och en samlad bild av Karlandas historia i det stora sammanhanget. Medarbetarlistan omfattar ca 50 personer. De flesta av dessa är födda och/eller boende i socknen.

Genom Erik Nilsson, min kollega i Söderköping, kom jag själv med i bokarbetet. Det har varit fascinerande att få lära känna en bygd på detta sätt. Tillsammans med Birgitta och Pia Ivansson (ej släkt) har jag ingått i redaktionskommittén. Vi har läst bokens texter om och om igen... Birgitta har arbetat med bokens layout, tillsammans med Daniel Markstedt på Svanqvists Tryckeri i Årjäng.

Vad innehåller då boken? Ja, allt mellan stenåldersfynd från 7000 f.Kr. till 2010-talets småföretagare kan man säga.

Boken är på ca 570 sidor och vi har tillåtit oss att vara utförliga för att försöka ge en så nyansrik bild av Karlanda socken som möjligt. Det finns självfallet viktiga saker som inte kommit med, och annat har kanske fått alltför mycket plats. Det får läsaren bedöma.

Tonvikten ligger på 1800- och 1900-talen. Boken har ett person- och ortregister, något som krävt en del arbete men som vi tror kommer att förhöja bokens värde, särskilt för släktforskare.

Vi är också glada att Esse och Ivan får se boken klar. Esse fyllde i juni 94 år men är ännu aktiv som lokalhistoriker. Så sent som den 1 november i år deltog han i presentationen av boken på Årjängs bibliotek.

Boken är en stor satsning för Karlanda byalag. En del bidrag har inkommit genom olika företag, fonder och stiftelser men också från enskilda personer. Nu hoppas och tror vi att det här skall bli årets julklapp i Karlanda med omnejd, men vi hoppas också att det skall intressera karlänningar och karlandaättlingar i förskingringen. Vi hoppas också att boken skall vara av intresse för den allmänt värmlandsintresserade, och kanske inspirera andra att utforska sina socknar.

Boken kostar 500 kronor + porto och kan beställas från Håkan Unneberg, Västra Bön Udden, 672 93 Årjäng, tel. 0573-50108 eller e-post: hakan.unneberg@hotmail.com

Carl-Johan Ivarsson

Verksamhetsinriktning 2012

Under 2012 ska verksamheten bedrivas så att ännu fler som är intresserade av släktforskning ska finna det meningsfullt att vara medlem i Värmlands Släktforskarförening, för att där finna stöd för sitt intresse och hitta sätt att mötas för att ha utbyte med andra.

Verksamheten ska under 2012 organiseras i den grupp- och projektform som styrelsen utvärderat som meningsfull, med ambitionen att engagera så många som möjligt i föreningens arbete. Styrelsen är ansvarig för helheten och för organisationens anpassning.

Föreningen kommer att starta arbetet med att ta fram en tredje version av kyrkoboksregistret för Värmland.

I projektet "Hela Värmland" har lokala släktforskargrupper skapats i Arvika, Grums, Hagfors, Kristinehamn, Sunne och Säffle. Arbetet fortsätter i projektet med att skapa en lokalgrupp i Filipstad.

Programverksamheten fortsätter med träffar på dag- och kvällstid, samt föredrags- och diskussionsmöten.

Medlemsinformation sker bland annat via utskick av information i form av e-mail till de medlemmar som har e-mailadress.

Föreningen ska också verka för att utveckla det goda samarbetet med biblioteken i Värmland.

Föreningen fortsätter att samarbeta i olika arrangemang med hembygdsföreningar, byalag och arkivinstititioner, t ex vid Arkivens dag. Föreningen deltar också vid Släktforskardagarna i Gävle.

Tidningen Värmlandsrötter ges ut med fyra nummer. Hemsidan VärmlandsRötter, nu med adressen www.varmlandsrotter.se, hålls aktuell både tekniskt och innehållsmässigt genom ständiga uppdateringar.

För att fler medlemmar ska kunna ta del av våra programpunkter kommer föreningen att göra försök med utsändning av föredrag via internet.

*Karlstad 2011-11-19
Styrelsen*

Rådaboken Del 7 Vattenberg

Boken är framställd på en CD-skiva. Författarna bakom verket är Bengt Johansson, Anita Ericson och hennes make Lennart.

Boken (CD-skivan) kan attrahera personer med olika intressen. Ett stort antal gamla, halvgamla och nutida fotografier, är som julaftonspresenter för dem som tycker om att beskåda historien genom att titta på bilder.

Släktforskaren får sin del av kakan, samtidigt som berättelserna om enskilda personer och fastigheter växer fram för dem som vill skapa sig en bild av livet i Vattenberg förr och nu.

Tidsspannet i berättelserna sträcker sig oftast från 1800-talets mitt, fram till nutid. Engagemanget från författare och bybor lyser klart genom hela framställningen. Villigheten att bidra med både foton och berättelser, har klart bidragit till framgången.

Anita Ericson har varit ansvarig för merparten av fakta- och foto-

insamlandet, och därefter författandet av texterna.

Maken Lennart har ansvarat för skannandet av foton, och layout av boken. Båda två har bidragit till att skapa något som är mycket läsvärt, både för personer med koppling till Vattenberg, och de som har ett allmänt intresse av berättelser från förr i Södra Råda och andra delar av landet.

De som har för avsikt att skriva sin egen byhistoria, bör ge sig tid att studera hur Anitas och Lennarts bok om Vattenberg tagit form.

Anita på besök hos Karl-Erik i Hällekis inför arbetet med Vattenbergsboken.

För endast 100 kronor kommer du som köpare över en text- och bildskatt som är värd mycket mer.

Södra Råda hembygdsförening säljer boken. Kontaktadressen är: brattskogen@telia.com

Boken om Vattenberg, kallas för del 7. De tidigare delarna är:

Del 1 om Norra Backa och Prästgården,

Del 2 om Norra Torp,

Del 3 om Södra Torp och Rud,

Del 4 om Knekterud och Bratteberg,

Del 5 om By.

Del 6 finns inte ännu, men kommer att handla om Backa.

Anders Höglund

Ordföranden har ordet

Intresset för släktforskning verkar bara öka och antalet medlemmar i föreningen är snart uppe i 1.400. Sakerligen har SVT:s släktforskarprogram medverkat till detta, men många tror tyvärr att det går lika enkelt som det visas på TV. Vi som forskar själva vet att det inte alltid är så enkelt, men att det samtidigt är mycket spännande.

De digitala släktforskarprogrammen Arkiv Digital, Genline och SVAR erbjuder allt mer i sitt utbud, vilket gör att fler och fler sitter hemma på sin kammare och forskar.

Varför inte lite oftare göra ett besök på Arkivcentrum i Karlstad eller våra bibliotek, som har det mesta av utbudet, både vad avser släktforskarprogrammen och dessutom CD- och DVD-skivor. Det ger också mycket mera genom att man träffar andra släktforskare och kan få del av deras erfarenheter.

Årets verksamhet beträffande olika evenemang är genomförda och planeringen inför 2012 pågår för fullt. Troligen kommer vi att medverka på Alsters Herrgård under våren, utöver Höstmarknaden i Ransäter kanske också Antik och Samlarmässan samt hela veckan under Klarhölja på Kärnåsen. När det gäller Gammelvala i Brunskog så kommer släktforskargruppen i Arvika att svara för den veckan.

En ny aktivitet som föreningen engagerat sig i är Bergslagssamverkan, en anslutning av 14 Släktforskarföreningar i Bergslagen

Vi stod som värdar för Höstträffen den 22 oktober på Picassocaféet-Picassostatyn. Mötet inleddes av ordföranden för dagen Kurt Eriksson, som också arrangerat det hela, med föredraget "Kristinehamn ur Järnhantingsperspektiv" vilket var mycket uppskattat av de 17 deltagarna. Vill du

läsa mera om Bergslagssamverkan gå in på Bergslagsrötter www.genealogi.se/bergslagen

Utomordentliga föreläsningar har under hösten hållits av Värmlandsarkiv i Arvika, Hagfors och Säffle med upp till 60 besökare.

Under våren fortsätter detta med "Fastighetsforskning" av Petra Berglund i Grums, "Utomäktenskapliga barn och okända fäder" med Karin Wiik och Anneli Bihl i Sunne och med "Bruksforskning" med Thomas Kvarnbratt i Kristinehamn. Dessa tre föreläsningar kommer att besöka alla sex släktforskargrupperna.

Till detta kommer även den nu planerade och sista släktforskargruppen att starta upp i Filipstad i samband med invigningen av nya biblioteket i januari 2012.

Kvällens föreläsning blir om "Utomäktenskapliga barn och okända fäder".

Årets upplaga av Arkivens dag gick av stapeln i Arvika som firade sina 100 år.

På biblioteket fanns Arkivcentrum, Folkrorelsernas arkiv för Värmland, Landstingsarkivet i Värmland, Sveriges Amerika Centret samt Värmlandsarkiv.

Från Värmlands Släktforskarförening medverkade sex stycken släktforskare med släktforskarhjälp samt ett bokbord. Mässgeneralen Berit Sande var mycket nöjd med dagen, inte minst med alla besökare.

Karlstad kommunarkiv anordnade Arkivens dag i Stadshuset 10-12/11 med temat "Levande arkiv" för besökarna. Kommunens anställda hade under onsdagen möjlighet att besöka sitt eget kommunarkiv. Föreningen medverkade med släktforskarhjälp och ett större bokbord.

Tillströmningen var stor under veckan med ett 40-tal besökare per dag med kulmen av besökare under lördagen. Ansvarig för det fyra dagar långa evenemanget var nye arkivchefen Jon Räftegård, som var helnöjd vid veckans slut.

Efter Släktforskarförbundets beslut att sparka ut landskapsrötterna från www.genealogi.se har vi skaffat oss en ny adress till hemsidan. Du finner oss nu på www.varmlandsrotter.se. Föreningens officiella e-postadress är vsf@varmlandsrotter.se

Kom ihåg föreningens årsmöte 2012-03-31!

Hoppas du har möjlighet att komma till Arkivcentrum i Karlstad den dagen.

Hans

Styrelsen och redaktionen för VärmlandsAnor önskar alla släktforskare

**GOD JUL
OGH
GOTT NYTT ÅR 2012**

VÅRENS PROGRAM 2012

Arvika

Den 9 jan har vi vårens första träff på biblioteket kl 17.00 - 19.00 sedan fortsätter vi med träffar den 6 feb, 5 mars, 2 april, 7 maj, 4 juni samma tid och plats

Vårens programpunkter är inte klara än men kommer att meddelas på hemsidan. Den tredje tisdagen varje månad januari till maj kommer vi att ha forskarjour på biblioteket mellan kl: 15.00 och 18.00.

Karlstad

Alla aktiviteter sker på Arkivcentrum, Almqvistsalen vån. 7. Forskarjour på Arkivcentrum varje torsdag kl 16.00 – 19.00 under perioden 12 januari. till 10 maj.

Torsdag 19 jan.
Kl 18.30

Hur man gör en släktbok

Monica och Jörgen Axelsson från föreningen Emigration och Historia berättar

Måndag 30 jan.
Kl 14.00

Hur man arkiverar gamla handlingar

Helén Bergman och Åsa Norén Pettersson från Arkivcentrum informerar

Torsdag 16 feb.
Kl 18.30

Transporter på Klarälven

Bengt Stjernlöf berättar

Måndag 5 mars.
Kl 14.00

Upptäck släkten i Föreningsarkiven

Berit Sande från Arkivcentrum föreläser

Torsdag 22 mars.
Kl 18.30

När sjukvården kom till Värmland från medeltid till nutid

Gösta Olofsson, Arvika föreläser

Måndag 16 apr.
Kl 14.00

Program kommer senare

Sunne

Släktforskarjour på biblioteket, torsdagar 26/1, 23/2, 22/3 samt 26/4 mellan kl 13 och 17 samt lördagar 14/1, 11/2, 14/4 samt 12/5 mellan kl 11 och 14.

Torsdag 26 jan.
Kl 17.00

Hur använder jag "Min Släkt"

Torsdag 23 feb.
Kl 17.00

Utomäktenskapliga barn och okända fäder

Torsdag 22 mars
Kl 17.00

Begrepp och titlar inom släktforskning

Torsdag 26 april
Kl 17.00

Utflykt till Finnkulturcentrum i Torsby

Plats är alltid biblioteket i Sunne

Kristinehamn

En tisdag i varje månad har vi läshjälp i bibliotekets forskarrum mellan kl 14 till 17. Vi börjar den 10 januari och fortsätter sedan den 14 februari, 13 mars, 10 april och den 8 maj.

Tisdag 24 jan.
Kl 19.00

Gör din släktbok
Ingrid Ullberg

Tisdag 14 feb.
Kl 19.00

Fonus, om begravningsseder förr och nu
Patrik Igelström

Torsdag 15 mar.
Kl 19.00

Bruksforskning
Thomas Kvarnbratt

Tisdag 17 apr.
Kl 19.00

Järnvägshistoria
Lars Yngström

Tisdag 8 maj.
Kl 19.00

Fråge- och diskussionskväll

Kvällsaktiviteterna på Kristinehamns bibliotek en trappa upp

Grums

Tisdag 17 jan.
Kl 18.30

EMI-WEB
Mathias Nilsson

Tisdag 21 feb.
Kl 18.30

Att forska i fastigheter
Petra Berglund

Tisdag 20 mars.
Kl 18.30

Vad berättar kartorna?
Morgan Nyberg

Tisdag 17 apr.
Kl 18.30

Leta efter bouppteckningar och vad man finner i dem

Lokal: Bibliotekshuset i Grums 2:a vån..

Säffle

Måndag 30 jan.
Kl 19.00

Det gamla Säffle
Visning av filmer från Säffle, Sven Åkerblom

Måndag 27 feb.
Kl 19.00

Kvartberättelser
Medlemmar berättar event, visar bilder eller annat.

Måndag 26 mars
Kl 19.00

Kommunarkiven i släktforskningen tjänst
Margaretha Nilars föreläser

Måndag 23 apr.
Kl 19.00

Emigration i Värmland
Mattias Ewertz föreläser

Måndag 28 maj
Kl 19.00

Tankar inför kommande höstprogram

Eventuella programändringar kan inte uteslutas. Meddelas i så fall genom Värmlands-rötter eller vår egen hemsida: Säfflebygdens hemsida och blogg.

Ur andra medlemsblad

Värmlänningar

Boden-ANAN 2011:3

(Boden Överluleå ForskarFörening)
Varför krig igen, del 3 av *Eilert Gezelius*: Carl Samuel Berghmark f 1785, son till brukspatron Johan Henrik Bergh

Boden-ANAN 2011:4

(Boden Överluleå ForskarFörening)
Varför krig igen, del 4 av *Eilert Gezelius*: Johan Wilhelm Stiernecreutz född 1769 i Brunskog.

PLF-nytt nr 98

(Person- och lokalhistoriskt forskarcentrum Oskarshamn)
Kindbergs vallonursprung av *Claes Linder*: Lorre i Älgå och Kroppa.

PLF-nytt nr 99

(Person- och lokalhistoriskt forskarcentrum Oskarshamn)
Reviderad version av ovanstående.

Slaekt & Slekt 2011:3

(Solör Slekthistorielag)
Svar på Spörmål 299/3 11 av *Magne Ivar Mellem*: Lisa Johansdotter Tenhuinen född 1823 i Sandsjöberg, Östmark.

Släktforskaren nr 120

(VästerBergslagens Släktforskare)
Bröllopsresan av *Bror Hermanson*: bl a nämns Richard Löfgren i Karlstad år 1922.

Släkthistoriskt Forum 2011:4

(Sveriges Släktforskarförbund)
Var de ryska rötterna bara en skröna av *Robert Fresk*: Ingjerd Ersdotter i Metbäcken, Östmarks socken 1846-1850.

Släktspejaren 2011:6

(Vasanejdens Släktforskare rf)
Två källfynd från Västmanlands och Örebro län av *Leif G:son Nygård*: båtsman Olof Mattsson Bröms från Karlstad gift i Ramsberg på 1700-talet.

Strödda Annotationer nr 46

(Släktforskarföreningarna i Örebro län)
Från torpare i norra Värmland till åkeriägare i Örebro: Henrik Nilsson född 1850 i Dalby av *Siv Johansson, Kumla*.

Tunarötter 2011:3

(Föreningen Släkt och Bygd i Borlänge)
Hedblads av *Samuel Sollerman*: masmästaren Jan Jansson Hedblad född 1702 i Gåsborn.

Västanbladet 2011:3

(GöteborgsRegionens Släktforskare)
Dråpet vid Store Mosse av *Åke Möller*: 24-årige drängen Erik Nilsson från Sunne dräptes år 1816 utanför Mariestad.

Övrigt

AnletsBladet sep

2011 (Botvidsbygdens Släktforskarförening)
Med svenska mått mätt

Diskulogen nr 94

(Föreningen DIS)
Fader okänd.

Runslingan 2011:3

(Upplands Släktforskarförening)
Landsarkivets vägledning till skilsmässor av *Linda Oja*.

Släktforskaren 2011:2

(Helsingfors Släktforskare rf)
Forskning med kyrkböcker på nätet.

Släktbandet nr 1

(Eksjöbygdens släktforskarförening)
Skatte-, krono- och frälsebönder. Torp och topare.

Släktbron årgång 27

(Kävlingebygdens Släkt- och Folklivsforskare)
Soldatforskningens grunder – några grundläggande källor av *Lars Ericson Wolke*.

Västanbladet 2011:3

GöteborgsRegionens Släktforskare)
Livets högtider – död och begravning av *Ingela Martenius*.

Västgötogenealogen 2011:3

(Västgöta Genealogiska Förening)
Temanummer om fattigvård.

Kvinnoyrken 1889

Utöver de traditionella kvinnoyrken som stod till buds för kvinnor på 1800-talet var det få sysselsättningar som en ung kvinna kunde ägna sig åt. I slutet av århundradet fick man större möjligheter och det fanns t.ex. många kvinnliga fotografer.

Här ett exempel på ett annat yrke - telegrafist - som framgår av en notis 1889 i Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning

Telegrafstyrelsen har till ordinarie telegrafister vid telegrafvärdet befordrat e.o. telegrafisterna Ida Aurora Olivia Wirsén, Maria Catharina Odhner; Anna Wilhelmina Samuelson, Karin Elisabeth Mathilda Westerberg och Anna Maria Elisabeth Planck.

Valberedning

Inför det stundande årsmötet är det några som aviserat att de ej vill bli omvalda.

Om du själv vill eller tror dig känna någon som vill hjälpa till i styrelsens arbete, är du välkommen att kontakta någon av nedanstående representanter i valberedningen

Lars Gunnar Sander
lgsander@telia.com
eller 054-87 27 54

Peter Borg
Peter.borg2@telia.com
eller 0553-415 37

Margareta Modén
Margareta.moden@comhem.se
eller 054-56 07 58

Årsmötet

Datum är nu fastställt till lördagen den 31 mars kl 13 00 på Arkivcentrum.

Precis som ifjol kommer vi efter mötet att bjuda på kaffe och allmänt ”gagg”.

Medlemsavgiften

Även nästa år kan vi hålla medlemsavgiften oförändrad (150 kr).

Som bilaga i detta nummer medföljer ett inbetalningskort för att underlätta din betalning.

Vi som sitter och kuverterar tidningen är mycket glada om du kan göra det i december eller i januari.

Om du av någon anledning vill avbryta ditt medlemskap, bör du omgående kontakta den som är ansvarig för medlemsfrågor.

Vem det är, finns angivet under föreningsfakta på sidan 2.

Nytt samarbete

Riksarkivet och Sverige America Centret har skrivit avtal om ett samarbete vars resultat kommer att ytterligare förenkla forskning kring svensk migration, det vill säga hur befolkningen flyttat runt inom Sverige och mellan Sverige och andra länder.

I arbetet ingår att förbättra den svenska emigrantdatabasen i EmiWeb (fd. Emibas) och att bygga en databas för immigration till Sverige.

Nu är det bouppteckningarnas tur!

Fån SVARs hemsida:

”Bouppteckningar skannas i samarbete med mormonkyrkans FamilySearch.

FamilySearch och Riksarkivet har tidigare digitaliserat de äldre mormonfilmade kyrkoböckerna. Nu fortsätter samarbetet med ett nytt projekt. Före utgången av år 2012 beräknas drygt 7 miljoner bilder av bouppteckningarna före 1860 vara skannade och publicerade. Ambitionen är även att koppla de digitala bilderna till befintliga bouppteckningsregister, allt för att underlätta forskningen på nätet. Projektet startar redan i höst.”

Räcker det inte att AD fotograferar?

För en vanlig användare tycks det dumt att man inte kan synkronisera scanningsarbetet bättre mellan de olika aktörerna på släktforskningsmarknaden när det finns så otroligt mycket material som ännu inte har scannats, att man måste köra samma material parallellt.

Lite nätstatistik

För fem år sedan anslöt vi vår hemsida till en trafikräknare, dvs en räknare som noterar alla besök samt antalet besökta sidor. Under de senaste fyra åren har antalet besök legat och pendlat mellan 20 och 100 per dag. Genomsnittet har legat på lite drygt 60 besök.

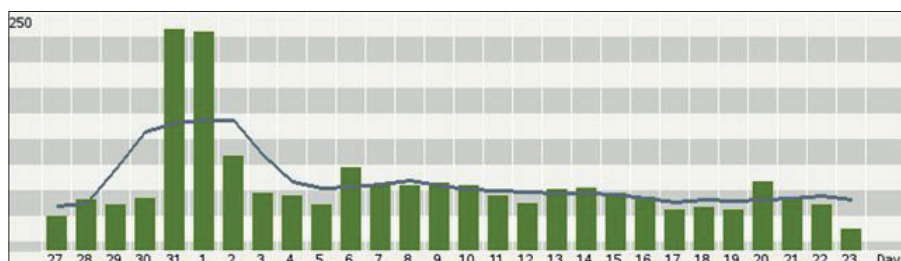
Men den 31 oktober i år hände något. Plötsligt visade räknaren 250 besök den dagen. För hela veckan (v 44) blev snittet 125. Även det ett rekord. Veckan därpå sjönk snittet men det blev ändå hyggliga 70 besök per dag. Hittills i år har vår hemsida haft 18.607 besök.

Är det så att du ännu inte varit inne på www.varmlandsrotter.se, har du missat en källa med mycket matnyttig information. (OBS! Ny adress). Dessutom utökas informationen fortlopande. De två senaste tillskotten är värmlänningar i ”Polisunderrättelser” och koordinatsättning av alla hemman i Värmland. Det senare är ett mer långsiktigt projekt där snart hälften av landskapets socknar är klara.

De flesta av sidorna är öppna för alla men vissa gäller bara för medlemmar. Lösenordet finns angivet på adressetiketten till denna tidning.

Vi byter det en gång om året, så du bör se till att kolla på etiketten.

Åke Hörnqvist

Nr 853

Jag har bekymmer med att hitta barnen som är födda i byn Tosseberg i Sunne på 1600- och 1700-talen.

Under de år jag har letat tycks inga barn från Tosseberg vara inskrivna i Sunnes födelsebok, men familjerna finns med i husförhörlängderna. Så till frågan: Var döptes barnen?

Jag skickar med ett par av namnen jag söker.

Nils född 1752 en far som heter Per eller Petter och en *Per född 1719* vars far också heter Per eller Peter.

Familjerna bor hela tiden i byn Tosseberg i Sunne församling.

Har du någon som kan svara på detta?

Margit Lorensen

0478-104 18

e-post:

margit.lorensen@ihregren.se

Nr 854

Hei alle sammen.

Sist helg var det Arkivenes dag i hele Norden og flere arkiv var åpne og gratis nå i helga.

I Sverige er det mange forskjellige arkiv og alle koster penger å

lete i – noen har jeg prøvd uten hell og diverse svensker har også hjulpet uten hell.

Sist helg fant jeg våre tippoldeforeldre og tipp – tipp oldeforeldre i Äppelby, Nora og Wärmskog. (Husförhörlängd Wärmskog AI-15, 1846-1850, Bild 307).

Tippoldefar var altså Jan Jansson Finne – gift med Anna Stina Larsdatter og Tippoldefar var Jan Carlsson – gift med Maja Persdotter. Siden de hadde flere barn må det sikkert finnes endel etterkommere i Sverige.

Jeg vil gjerne prøve å etterlyse slekt etter Abraham Fredriks søsken – Carolina, født 3/3 – 1837 på Indhyser – Westgotthytte - Egor – i Nora, døpt 5/3 av Brattin. , - Anna Margreta, født 18/11 i Grusslagde Skrikhytt i Nora, døpt 25/11 av Svederus, - og Jan Erik, født 9/9 – 1844 i Nora, døpt 18/9 - faren står her som Gruffogd/Gruffagte?

Reidun Finne

e-post: reidunfinne@gmail.no

Nr 166

I VärmlandsAnor nr 1999:3 publicerades antavlan med nr 69 över min morfars fars förfäder i 4 generationer. Redan efter publiceringen fick jag från redaktionen en förfrågan, om jag kunde komplettera antavlan med ytterligare generationer.

Tyvärr föll det i glömska, men efter tidningens vädjan i nr 2010:1 om ytterligare bidrag, insändes härmed en komplettering i 2 delar, vilka båda avser förfäder med värmländska rötter.

Den första antavlan avseende Ulrika Gustafva Florelius (nr 5 i antavla 69) anor har jag stannat efter generation nr 8, då hennes av mig kända värmländska anor stannar där. Det går att följa en del av hennes övriga anor tillbaka långt i tiden genom hennes medeltida fräseanor. Hon är min mf ff m. (Ulrika Gustafva Florelius antavla publicerades i VärmlandsAnor nr 2011:3. Red:s anm.).

Den andra antavlan avser Johan Myhrmans (nr 6 i antavla 69) anor, där jag angivit de anor jag känner till. Han är min mf fm f.

Bengt Örtenholm
Gillerbacken 22, 5 tr
124 64 Bandhagen
08-749 13 43
oertenholm@comhem.se

Boltzius brevsamling söker ny registrerare

I samarbete med Värmlands Museum håller vi på att mata in ett person- och ortregister till helbrägdagöraren Boltzius omfångsrika brevsamling (30.000 brev).

Ann-Marie Monsén Olsson, som hittills haft hand om registreringen, har tyvärr meddelat att hon måste avbryta sitt engagemang.

För att kunna fullfölja detta unika projekt hoppas vi att någon av våra

medlemmar är villig att åta sig detta arbete.

För att få en uppfattning om registrets uppläggning, kan du gå in på vår hemsida

www.varmlandsrotter.se
och klicka på "För medlemmar".

Ann-Marie står också gärna till tjänst med hjälp vid uppstartningen. Hör gärna av dig till vår v. ordf. Kurt Eriksson, tel: 0550-175 29.

Microfiche

Jag har en microficheläsare som jag vill sälja.

Pris 300 kr.

Ring 054-56 67 16

Jan Lundbäck

Antavla nr 166	Upprättad för Johan Myhrman, f. 16/11 1786 på Rämmens bruk i Rämmen(S) m f m f(50) t. Bengt Örtenholm. Orter i (S) län om inte annat anges				
Generation I	Generation II	Generation III	Generation IV	Generation V	
Nr 2-3 (1)	Nr 4-7	Nr 8-15	Nr 16-31	Nr 32-63	
<u>Nr 2, far</u>	Myhrman	Myhrman, Johan. Brukspatron, vågm.	Ersson, Johan. Borgare	Joensson, Erich. Rådman	c1601 - ./1 1678, Filipstad
Myhrman	Christopher d.ä.	f ./9 1682, Filipstad	1659 - 19/1 1732, Filipstad	Pedersdotter, Ingeborg	c1603 - 11/6 1699, Filipstad
Christopher d.y.	Brukspatron	d 6/1 1717, Filipstad	Falk, Margareta		
Bergsråd, brukspatron	f 5/9 1712	g 15/11 1708, Filipstad	8		
f 2/12 1751	Filipstad	Fernell, Elisabeth Magnusdotter	Fernell, Magnus Jonsson. Rådman	Fernelius, Jon Jonsson. Borgmästare	1622 - (26/12) 1703, Filipstad
Filipstad	d 16/9 1775	f 8/5 1683, Filipstad	2/4 1660, Filipstad - 7/3 1692, Filipstad	(Fernholm), Elisabeth Månsdotter	1619 - (26/3) 1699, Filipstad
d 19/6 1811	Gåsbom	d 14/4 1758, Filipstad	Chenon, Christina Dionysia	Chenon, Denis Paschilius. Rådman	1623 - (17/3) 1689, Filipstad
Rämmen, Rämmens bruk	g 30/11 1738, Sunne	4	9	Ericdotter, Margareta	1631 - 14/6 1719, Filipstad
g 30/1 1771	Bratt	Bratt, Jonas. Auditör, brukspatron	Bratt, Lars. Handlande, rådman, brukspat	Bratt, Anders Anderssof	1600-1605, Vänersborg(P) - 1677, Brattfors
Filipstad	Eva Christina (Stina)	f 16/6 1683, Filipstad	1645 - ./4 1690, Filipstad	Ekman, Ingrid Joensdotter	f 1620t
<u>Nr 1, ansökare</u>				Fernelius, Jon Jonsson	Se nr 36
Myhrman	f 2/1 1720	d 28/4 1737, Sunne, Rottneros	Fernell, Elisabeth Jonsdotter	(Fernholm), Elisabeth Månsdotter	Se nr 37
Johan	Sunne, Rottneros	g 11/11 1714, Filipstad	10	Herwegh, Jacob. Borgare	d >1656, Filipstad
Kapten, brukspatron	d 8/9 1752	Herwegh, Eva Henricsdotter	Herwegh, Henric Jacobsson. Handl. rådm	Skrage, Catharina Håkansdotter	f c1623, Filipstad
f 16/11 1786	Filipstad	(f) 9/4 1697, Filipstad	c1644, Filipstad - (20/8) 1711, Filipstad	Andersson, Sven. Handelsman	
Rämmen, Rämmens bruk		d (Sunne, Rottneros)	Svensdotter, Catharina	Nilsdotter, Margareta	
		5	11		
d 20/12 1837	Tingberg	Tingberg, Johan. Rådman, tullinspektör			
Filipstad	Bengt Didric				
g 1/6 1816	Kyrkoherde, kontraktspr.	d 6/11 1738, Karlstad			
Ulricehamn(P)	f 15/1 1711	g 8/11 1708	12		
Hammarstrand	Karlstad	Swebilia, Catharina (Cajsa)	Swebilius, Didric. Kronofogde	Swebilius, Jöran Ericsson	7/9 1589, Sillerud, Svensbyn - 25/3 1669
Anna Beata	d 7/7 1787	f 2/2 1677	1636 - 1726, Ljungby(G)	Larsdotter, Ingeborg	1596 - 1672
f 18/8 1791, Ulriceh.(P)	Filipstad	d 22/6 1771, Karlstad	Humbila, Agneta	Humble, Håkan Jönsson. Lagläsare	d <26/11 1667, Ljungby(G)
<u>Nr 3, mor</u>	g 17/1 1749, Lidk.(R)	6	13		
Tingberg	Simonis	Simonis, Baltzar Gottfried. Fältskär			
Anna Maria	Anna Maria	(d) 7/5 1736, Lidköping			
f 10/9 1757	f 18/4 1730	g 10/4 1720, Göteborgs Krist.(O)	14		
Karlstad	Lidköping(R)	Köppe, Johanna Barbara	Köppe (Köpke) Gottfried. Fältskär		
d 3/5 1847	d 12/6 1802	(f) 3/1 1702, Göteborgs Kristine(O)	d 1712 under fälttåg mot Danmark		
Rämmen, Rämmens bruk	Filipstad	(d) 13/11 1757, Karlstad	Schultz, Anna Margareta	Schultz, Hans. Barberare	Tyskland, Köln - 7/3 1707, Stockholm(A)
		7	15	Schultz(en), Maria Elisabeth	Tyskland, Lübeck - >8/10 1682

Riksarkivet testar ny söktjänst

Riksarkivet testar för närvarande en ny söktjänst för Nationella arkivdatabasen (NAD) och SVAR. Se webbplatsen www.betanad.ra.se.

Här kan man samtidigt söka information om arkiv i Sverige genom NAD och i SVAR:s utbud av digitaliserat arkivmaterial t ex kyrkoarkiv och mantalslängder samt register såsom folkräkningar, konselj och brev. Betaversionen (d v s den version som är under utprovning) innehåller gemensam sökning, träfflista och möjlighet att filtrera sökresultatet. För detaljvisning av sökresultatet kommer man ännu en tid att använda modertjänsternas befintliga gränssnitt.

Webbplatsen är en så kallad beta-version, vilket innebär att tjänsten fortfarande är under utveckling och att alla funktioner ännu inte är färdiga. Under tiden som man arbetar vidare med att färdigställa den nya söktjänsten kommer SVAR:s och NAD:s webbplatser att fungera precis som idag.

För att se bilderna som refereras till fordras abonnemang hos SVAR. Men man kan utan abonnemang se arkivförteckningarna och därigenom få en idé om den nya söktjänsten. Prova gärna att söka på din favoritsocken! Du får då en rad träffar på både kyrkoarkiv och andra arkiv där socknens namn ingår

Lars-Gunnar Sander.

Så kan det gå

Från Amerika. Till Öres.-P:n skrives:
För cirka 10 år sedan reste en efter den tidens förhållanden ganska förmögen hemmansägare från Knäred till Amerika på grund af några oklara pänningförhållanden, hvilkas följder han ej ville afbida. På fosterjorden lämnade han jämte sin hustru och två små barn nära nog hela sin förmögenhet. När han reste, kommo de båda makarne öfverens om att tåligt afbida den tid då han kom till baka. Under tiden skulle de ej brof-växla. Det ena året lades till det andra utau att mannen hördes af och slutlgen trodde hon honom vara död. Ett intimare förhållande uppstod mellan henne och en enkeman i orten, hvilket hade till följd att hon en dag upptäckte sig vara kommen i en „kinkig belägenhet“. Genast lystes efter mannen. Då ännu ett år svunnit hän, familjen tillökts med en liten telning, firades bröllop mellan de båda „äktenskapsbarnen“.

Detta är nu fyra år sedan och familjen räknar nu fem barn.

Men mannen var icke död, som hon låtsat sig tro. För fyra veckor sedan anlände han nämligen från Amerika till sitt forna hem. Saken upp-gjordes sålunda, att mannen nr 2 betalade nr 1 20,000 daler för hus'ru och hemman och fick de två barnen på sin lott.

Den sistnämnde har i all sijnja tillbringat julen hos sin f. d. hustru med man och ämnar sig till baka till Amerika, där — ja, så säger ryktet — hans hustru väntar honom.

Nr 167

Skomakaren Otto Gottfrid Fernqvist från Grava socken.

Otto var gift med min farmors äldsta syster Frida Sofia Stålberg som föddes den 18 augusti 1879 i Eskekärr, Lyrestads socken i Skaraborg (för min farmors fars anor se antavla nr 137, publicerad i VärmlandsAnor nr 2008:1). Otto föddes den 12 november 1872 i Östra Tolerud, Grava socken.

Både Otto och Frida var dövstumma, liksom en farbror till Otto som hette Gustaf Fernqvist (även Gustafs fru var dövstum).

Frida gick på dövstumsinstitutet i Mariestad, troligtvis gick även Otto där. De gifte sig den 30 november 1901 och de bosatte sig i Skåne i Grava socken. Otto dog 1956 och Frida 1960 i Stora Kils socken.

De fick åtta barn varav de fyra yngsta var två tvillingpar. Flerbarnsfödslar är något som det finns en hel del av på Fridas sida. Förutom att hon själv födde två tvillingpar och en av hennes döttrar födde tvillingar, så hade Frida två bröder som var tvillingar. Fridas mormor, Anna Sophia Olsdotter, som själv var tvilling, födde 13 juni 1856 i Leksbergs socken fyrtingar. Fyrtingarna döptes till Abraham (död 19 juni), Isak (död 19 juni), Jakob (död 12 juli) och Augusta (död 28 juni). En av Sophias systrar, Carolina, födde tvillingar. Försätter man bakåt på deras föräldrar, så finns det ytterligare tvillingpar.

*Ulla Hansson
Valla Torpelund
545 93 Töreboda
uahan@telia.com*

Upprättad för Otto Fernqvist, f. 12/11 1872 i Ö Tolerud, Grava(S)					Orter i (S) län om inte annat anges	
Antavla nr 167	Generation I	Generation II	Generation III	Generation IV	Generation V	
Nr 2-3 (1)	Nr 4-7	Nr 8-15	Nr 16-31	Nr 32-63		
Nr 2, far	Fernqvist	Fernqvist, Jan. Klockare				
Fernqvist	Johannes	f 28/6 1752, Frykerud				
Johannes	Torpore, dödgåvare	d 28/12 1801, Grava, Stodene Ö, Kl.g.				
Skomakare, ägare	f 27/4 1795	g 24/6 1779, Grava	8			
f 7/8 1835	Grava, Stodene Ö, Klock	Sandberg, Maria Elisabet		Sandberg, Östen Östensson. Skogvaktare		
Grava, Grava S	d 8/5 1860	f 1756, Grava, Stodene Ö		c1726 - 21/4 1773, Grava, Stodene Ö		
d 2/7 1926	Grava, Grava S			Karlstedt, Lisa. Madame		
Grava, Skåne	g 20/4 1824, Grava	4	9	c1728 - 15/4 1810, Grava, Stodene Ö		
g 31/1 1858	Jonasdotter					
Grava	Ingeborg					
Nr 1, ansökare						
Fernqvist	f 25/6 1802		10			
Otto Gotfrid	Grava, Tollerud					
Skomakare, hemmansäg.	d 24/5 1846					
f 12/11 1872	Grava, Grava S	5	11			
Grava, Tolerud Ö						
d 14/10 1956	Ersson	Svensson, Erik		Andersson, Sven	Andersson, Anders	c1677, Brunslog - 13/1 1751, Brunslog, Slorud
St Kil	Nils	f 4/9 1748, Brunslog, Vikene		17/9 1721, Brunslog - 2/5 1790, Brunslog	Jordansdotter, Anna	c1686, Brunslog - 10/2 1760, Brunslog, Slorud
g 30/11 1901	Hemmansägare			Eriksdotter, Ingjård	Persson, Erik	c1664 - 24/10 1725, Brunslog, Vikene
Grava	f 26/4 1785	12	15/3 1724, Brunslog - 12/10 1755, Brunslog	Pålsdotter, Bört	c1684, Brunslog - 8/5 1737, Brunslog, Vikene	
Stålsberg	Brunskog, Vikene	Nilsdotter, Ingrid		Jonsson, Nils		
Frida Sofia		f 22/3 1760, Boda, Högbo		f 30/3 1730, Boda		
f 18/5 1879, Lyrestad(R)				Bengtsdotter, Anna		
Nr 3, mor		6	13	f 12/4 1730, Boda		
Nilsdotter	Olstdotter	Persson, Olof		Eriksson, Per	Persson, Erik	Se nr 50
Maria (Märta)	Anna	f 3/5 1752, Brunslog Vikene		c1715, Brunslog - 5/8 1783, Brunslog	Pålsdotter, Bört	Se nr 51
f 1/4 1830	f 11/10 1793	d 12/5 1795, Brunslog, Vikene		Persdotter, Britta	Göstasson, Per	c1678 - 2/8 1752, Brunslog, Vikene
Brunskog, Vikene		g 31/12 1782, Brunslog	14	25/5 1724, Brunslog - 29/11 1795, Brunslog	Bengtsdotter, Kerstin	c1684, Brunslog - 20/4 1764, Brunslog
d 20/3 1902	Brunskog, Vikene	Johansdotter, Sigrd		Ersson, Johan	Bryntesson, Erik	f 1688, Brunslog
Grava, Skåne		f 29/8 1757, Brunslog, Gulleby		f 11/9 1720, Brunslog, Gulleby	Olstdotter, Ingeborg	c1682, Brunslog - 22/7 1744, Brunslog, Gulleby
				Olstdotter, Marit	Bryntesson, Olof	c1691, Brunslog - 12/12 1761, Brunslog, Åmot
			15	f 21/1 1733, Brunslog, Åmot	Persdotter, Marit	f1699, Mangskog, Tobyn - 23/8 1778, Brunslog, Åmot
6/3 2011						

WEBTIPS

Bland de s.k. Sociala medierna är Facebook störst.

Här finns flera grupper som diskuterar/informera om släktforskning. T.ex.:

Släktforskning för noviser
Genealogiska föreningen
Släktforskning
Släktforskning Dalarna
Se ”Näthjälp” nedan!

Live from your mobile!

GF - Genealogiska föreningen har på prov börjat sända ut sina föreläsningar på nätet. Detta är ett utmärkt sätt att låta utsocknes medlemmar ta del av föreningens aktiviteter.

Utsändningarna finns tillgängliga i efterhand:
bambuser.com/channel/genealogiska

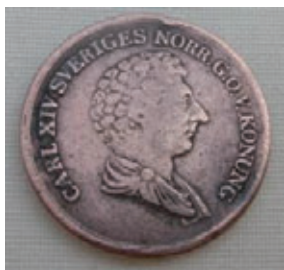

Gamla yrken och titlar

Natur&Kultur ger bl.a. ut flera böcker om släktforskning.

Förutom reklam för böckerna kan man på denna sida även hämta en pdf med gamla yrken och titlar och förklaringar till dessa.

www.nok.se/slaktforska

historia.se

Portalen för historisk statistik. Här finns även:

Prisomräknare från medeltid till nutid:

www.historia.se/indexprisjamforelse.html

Näthjälp

Utöver Anbytarforum finns det ytterligare hjälp att få på nätet. Bl.a. här:

proveniens.ifokus.se

www.scangen.se

www.facebook.com/groups/slaktforskning4noviser/

www.facebook.com/groups/4972978027/

Släktdata är en ideell förening som har som huvudmål att göra så många avskrivna eller indexerade kyrkböcker som möjligt fritt tillgängliga för släktforskning.

Men det finns mycket mer på

www.slaktdata.org/

www.varmlandsrotter.se

ARKIVVERKET
DIGITALARKIVET

Gratis sökning i norska kyrkoböcker:
digitalarkivet.uib.no

Föreningen har skaffat egen domän

Eftersom förbundet beslutat att man inte kommer att tillhandahålla serverplats för de fristående utgåvorna - inklusive Värmlandsrötter - så har föreningen beslutat skaffa en egen domän till hemsidan.

Den nya adressen fungerar redan, så är det lämpligt att du ändrar bokmärkesadressen till:

www.varmlandsrotter.se